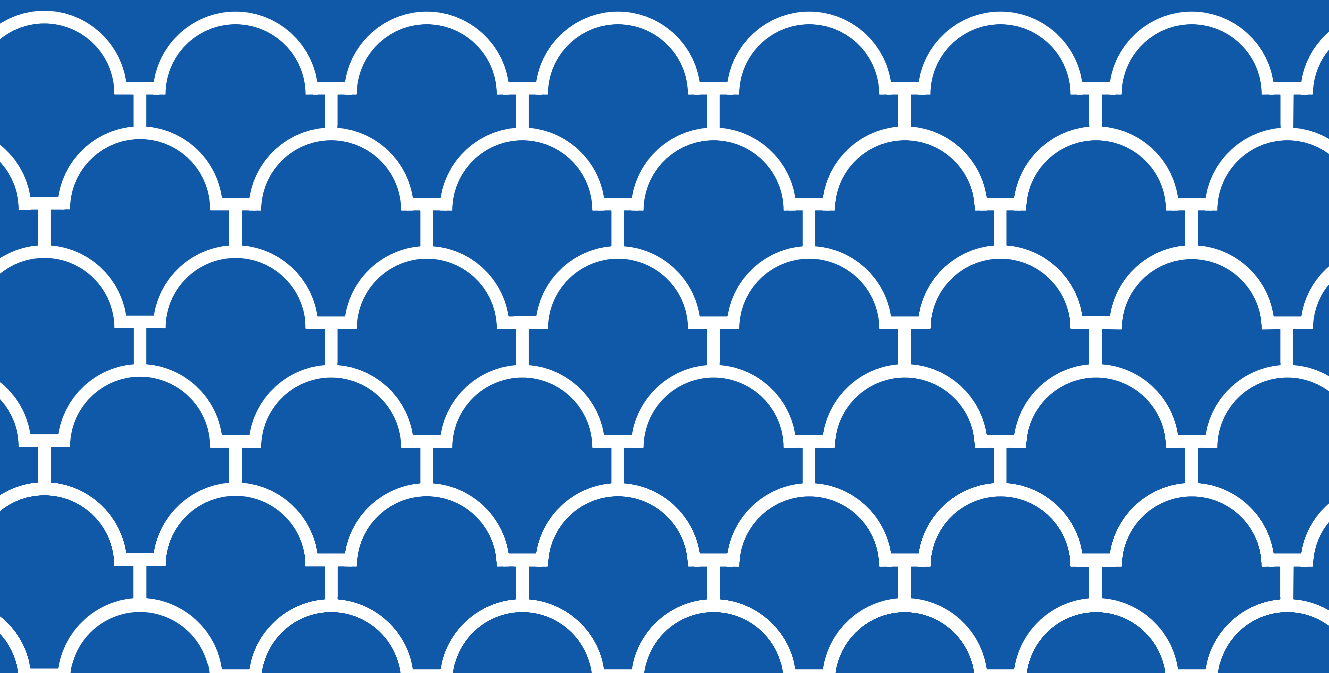

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Finlands delegation i Europarådet verksamhetsberättelse

2025

B 9/2026 rd

BERÄTTELSE FRÅN FINLANDS DELEGATION I EUROPARÅDET 2025

HELSINGFORS 2026

ISSN 1235-1879

EUROPARÅDET
Finlands delegation

Till riksdagen

I enlighet med 4 § i lagen av den 28 april 1989 om Finlands delegation i Europarådet överlämnar Finlands delegation i Europarådet vördsamt till riksdagen sin berättelse om den parlamentariska församlingens verksamhet under sessionen 2025.

Helsingfors 28.1.2026

På delegationens vägnar

Miapetra Kumpula-Natri
ordförande

Maria Fagerholm
sekreterare

Innehåll

1. Sammandrag	4
2. Finlands delegation.....	6
3. Stödet till Ukraina – Europarådets starka roll.....	9
3.1. Barn som kidnappats i Ukraina.....	10
4. Den regelbaserade världsordningen är hotad och demokratin i kris.....	11
4.1. Hybridpåverkan – ett hot mot demokratin och yttrandefriheten	11
4.2. Stärkt demokrati	12
5. Förverkligandet av de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen	14
5.1. Rättsstaten måste försvaras.....	14
5.2. Migration och flyktingfrågor.....	15
5.3. Jämställdhet och jämlikhet	16
5.4. Hållbar utveckling och socialpolitik.....	17
5.5. Idrott och mänskliga rättigheter	18
6. Uppföljning av medlemsåtagandena	19
6.1. Azerbajdzjan	20
6.2. Bulgarien.....	20
6.3. Georgien.....	20
6.4. Turkiet.....	21
6.5. Ungern	22
7. Förbindelser med tredje länder.....	22
7.1. Kazakstan.....	23
7.2. Mellanöstern.....	23
7.3. Belarus	24
7.4. Ryssland.....	24
BILAGA 1 Finlands delegation 1.1–31.12.2025	26
BILAGA 2 Delegationens medlemskap i utskott och underutskott 1.1–31.12.2025.....	27
BILAGA 3 Beslut av den parlamentariska församlingen 2025.....	29
BILAGA 4 Församlingens och ständiga utskottets gästtalare år 2025.....	32
BILAGA 5 Europarådets medlemsstater	33
BILAGA 6 Conference on Deported Ukrainian Children: European Actions	34

1. Sammandrag

Europarådet är ett fredsprojekt som inleddes 1949 på initiativ av Winston Churchill. Medan röken fortfarande steg från ruinerna efter andra världskriget stärktes övertygelsen om att stabilitet och välfärd kan skapas genom respekt för de mänskliga rättigheterna, en stark demokrati och en utvecklad rättsstat. Europarådet har under sin 76-åriga historia gjort en betydande insats för regelbaserad multilateralism och skapat ett gemensamt europeiskt rum som bygger på Europakonventionen och övervakas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europadomstolen). Europarådets parlamentariska församling representerar alla dem vars mänskliga rättigheter skyddas av systemet.

Den parlamentariska församlingens stöd till Ukraina var fortsatt orubbligt. Redan i början av anfallskriget 2022 efterlyste församlingen att Ryssland måste ställas till svars för sina handlingar och församlingen har gjort sitt allt för att främja detta inom Europarådet. Vid Europarådets toppmöte i Reykjavik 2023 inrättades ett register över skador orsakade av anfallskriget. Nästa steg är en skadeståndskommission som behandlar de insamlade uppgifterna. Konventionen för inrättande av skadeståndskommissionen undertecknades med den parlamentariska församlingens godkännande i slutet av året. Vidare undertecknade Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj ett avtal med Europarådets generalsekreterare Alain Berset om inrättande av en domstol för aggressionsbrott i Ukraina. Den parlamentariska församlingen har dessutom antagit flera resolutioner för att stödja Ukraina och ägnat särskild uppmärksamhet åt kidnappningen av ukrainska barn. Finlands delegation i Europarådet ordnade en konferens om ämnet i riksdagen den 15 maj 2025.

Demokratins kris har diskuterats av den parlamentariska församlingen i flera år. Vid toppmötet 2023 godkändes Reykjaviks demokratiprinciper, där man räknar upp tio principer för att förhindra en tillbakagång i demokratin och stärka den demokratiska resiliensen i Europa. Församlingen stöder initiativet *Towards a New Democratic Pact for Europe* av generalsekreteraren Alain Berset. Initiativet syftar till att svara på demokratins utmaningar och förvittringen av det samhälleliga förtroendet genom att stärka grunden för demokratin och uppdatera de demokratiska processerna. Demokrati förutsätter förtroende för processerna, strukturerna och institutionerna. Yttre krafter strävar efter att försvaga förtroendet med hjälp av modern teknik och motsättningar samt genom att skrämman med desinformation och falska narrativ. Den parlamentariska församlingen har förbundit sig att främja den demokratiska säkerheten och har antagit flera resolutioner i frågan.

Europakonventionen fyllde 75 år under året. Konventionen kan betraktas som Europarådets främsta bedrift och som hörnstenen i all dess verksamhet. Sedan dess har medlemmarna i Europarådet ingått ett flertal andra konventioner för att stärka de mänskliga rättigheterna, avskaffa dödsstraffen i Europa, förbättra minoriteters rättigheter, bekämpa korruption, förhindra tortyr, upprätthålla yttrandefrihet, främja jämställdhet och bekämpa våld mot kvinnor samt skydda barnens rättigheter. Europakonventionen utgör tillsammans med Europadomstolen världens mest avancerade överstatliga system för att skydda de mänskliga rättigheterna.

När demokratin befinner sig i kris blir också rättsstatsprincipen lidande. Ett rättsbaserat beslutsfattande är beroende av att lagarna är rättvisa och återspeglar respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Lagar är effektiva endast om de följs och om överträdelse leder till påföljd. Det kräver ett oberoende rättsväsende som inte står under politisk styrning. I ett genuint demokratiskt samhälle kan medborgarna lita på att ingen står över lagen och att rättvisa upprätthålls. Den parlamentariska församlingen betonar i sina beslut särskilt rättsväsendets oberoende, bekämpningen av korruption och effektiv verkställighet av domar. Församlingen har fäst uppmärksamhet vid att det i flera medlemsländer förekommer svårigheter med verkställigheten av Europadomstolens beslut.

Då konflikterna och krigen blir fler, resurserna fördelas orättvist och klimatförändringen framskrider ökar migrationen. Den parlamentariska församlingen har granskat migration och flyktingskap ur ett människorättsperspektiv. Under året behandlade församlingen frågan med avseende på migrationshanteringen. Även de tragiska öden som drabbat många migranter i Medelhavet har väckt oro hos församlingen.

Det polariserade samhällsklimatet har försvagat kvinnors rättigheter i Europa. Trots att kvinnornas roll i beslutsfattandet har ökat och jämställdhetslagstiftningen har utvecklats, står kvinnorna fortfarande inför många utmaningar, såsom våld, ekonomisk ojämlikhet och diskriminering. Ett exempel på att atmosfären blev hårdare under året var det lettiska parlamentets förslag att lösgöra sig från Istanbulkonventionen. Förslaget ledde till omfattande demonstrationer i Lettland och mobiliserade också det internationella samfundet på ett aldrig tidigare skådat sätt. Beslutet sköts upp med ett år till Lettlands följande parlament. Även FN:s mål för hållbar utveckling samt sociala rättigheter, såsom rätten till hälsa och boende, togs upp i församlingens diskussioner under året.

Det geopolitiska läget och de ökade försvarsutgifterna samt den oförutsägbara världsekonomin påverkar medlemsländernas ekonomipolitik. De som har det sämst ställt drabbas hårdast av åtstramningar i staternas utgifter. Församlingen påminner om betydelsen av en människorättsbaserad socialpolitik.

Europarådets parlamentariska församling betonar vikten av att trygga de mänskliga rättigheterna också inom idrotten. Församlingen påminner om principer som delaktighet, jämställdhet och människovärde och konstaterar att idrott inte bör användas som politiskt verktyg och att också idrottarna har yttrandefrihet. Under året tog församlingen ställning till ansvarstagandet inom idrotten och utredde hur de mänskliga rättigheterna tillgodoses i den olympiska rörelsen.

Uppföljningen av medlemsskyldigheterna, dvs. granskningsprocessen, är en av församlingens viktigaste uppgifter. Länder som i nuläget är föremål för granskning är Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Ungern, Republiken Moldavien, Polen, Serbien, Turkiet och Ukraina. Flera av dessa länder har varit föremål för granskning ända sedan de anslöt sig till Europarådet. Från granskningen övergår länderna till efterhandsgranskning, som under året avslutades för Bulgariens del. Granskningsprocessen kallas ibland för farstun till EU-medlemskap, eftersom den också hjälper kandidatländerna att uppfylla EU:s medlemskapskriterier. Granskningsprocessen har stött på utmaningar både när det gäller färdigställandet av rapporter och tillgången till rapportörer.

Samarbetet med länder i närområdena bidrar till att främja organisationens värderingar också utanför den. Under året har den parlamentariska församlingen särskilt noggrant följt situationen i Gaza. Samtidigt som Hamas terrorattack fördöms kraftfullt fördömer den parlamentariska församlingen också Israels oproportionerliga motåtgärder. Oron över gazabornas humanitära situation är stor. Dessutom har församlingen behandlat en rapport om Kazakstan och ytterligare stärkt sitt samarbete med de demokratiska krafterna i Belarus och Ryssland.

Finlands delegation i Europarådet är mycket aktiv i den parlamentariska församlingen. Medlemmar av delegationen har under året haft hela sex rapporteringsuppgifter. Ordförande Miapetra Kumpula-Natri (sd) har gjort ett viktigt arbete för barnen i Ukraina. Dessutom har delegationen främjat jämställdhetsarbetet. Finlands delegations insats för att avvärja demokratins kris var temat för ett seminarium i riksdagen den 27 november 2025. Under seminariet behandlades betydelsen av framförhållning och beredskap för att stärka den samhälleliga resiliensen. Detta stöder församlingens och Europarådets mål att stärka den demokratiska säkerheten. Delegationens samarbete med utrikesministeriet har fungerat bra.

2. Finlands delegation

Finlands delegation i Europarådets parlamentariska församling har varit aktiv under ledning av ordförande Miapetra Kumpula-Natri. Som ett led i församlingens rotation valdes ordförande Kumpula-Natri till en av församlingens vice ordförande för tvåårsperioden 2025–2026. Dessutom har Kumpula-Natri verkat som vice ordförande för ett nätverk för Ukrainas barn, och delegationens vice ordförande Saara-Sofia Sirén (saml) som ungdomsrapportör för utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter. Delegationens sammansättning ändrades då ersättare Pauli Aalto-Setälä (saml) lämnade delegationen. Henrik Vuornos (saml) valdes till ny ersättare i stället för Aalto-Setälä.

Under året har medlemmar av delegationen varit rapportörer i sammanlagt sex av församlingens rapporter. Vid januarisessionen beredde ordförande Kumpula-Natri för brådsakande debatt en rapport av politiska utskottet under rubriken *European commitment to a just and lasting peace in Ukraine*. Dessutom bereder Kumpula-Natri i granskningsutskottet en periodisk rapport om Grekland tillsammans med Laura Castel (Spanien, UEL). Vice ordförande Saara-Sofia Sirén valdes för sin del till granskningsutskottets rapportör om Ukraina. Tillsammans med Damien Cottier (Schweiz, ALDE) bereder hon en rapport om uppföljningen av Ukrainas medlemsåtaganden. Tuula Haatainen (sd), ersättare i delegationen, fortsatte bereda sin rapport *Enhancing cooperation between parliaments and equality bodies* i utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering. Ersättare Petri Honkonen (cent) arbetade i sin tur på en rapport under rubriken *Artificial Intelligence and Migration* i utskottet för migration, internationellt skydd och ekonomiskt samarbete. Rapporten godkändes vid oktobersessionen. Ersättare Anna-Kristiina Mikkonen (sd) fortsatte i utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter att arbeta på sin rapport *Ensuring better protection of whistleblowers in Europe*.

Ordförande Kumpula-Natri besökte Ukrainas huvudstad Kiev den 23–24 februari 2025. Hon deltog i en minnesceremoni på den tredje årsdagen för det fullskaliga kriget. I programmet ingick möten i parlamentet, besök i ett samordningscenter för behandling av civila och krigsfångar och på ett barnsjukhus samt deltagande i konferensen *Yalta European Strategy Conference*. Kumpula-Natri höll ett anförande som en del av konferensens avslutande paneldiskussion. Kumpula-Natri deltog också i statsöverhuvudenas möte, som leddes av president Volodymyr Zelenskij.

Ersättare Tuula Haatainen deltog som en del av delegationen för utskottet för jämställdhet och icke-diskriminering i sessionen *69th Session of the Commission on the Status of Women (CSW69)* i New York, där 30-årsjubileet av Pekingdeklarationen och handlingsplanen firades den 9–12 mars 2025. Pekingdeklarationen är världens mest omfattande och ambitiösa avtal för att uppnå lika rättigheter för kvinnor och flickor. I anslutning till mötet höll Haatainen ett anförande vid ett högnivåevenemang arrangerat av Asfari Institute for Civil Society and Citizenship.

Riksdagens första vice talman Paula Risikko deltog den 20–21 mars 2025 i Europarådets talmanskonferens i Strasbourg. Teman för konferensen var att försvara och trygga demokratin, försvara yttrandefriheten i instabila tider och ingripa i våld mot politiker. Vice talman Risikko betonade att våld mot politiker kan dämpa viljan att delta i politiken, vilket är ett hot mot demokratin. Risikko lyfte fram Finlands modell för övergripande säkerhet, som också ligger till grund för riksdagens säkerhetsstruktur.

Delegationen träffade den 2 april 2025 lagstiftningsrådet Krista Oinonen från enheten för människorättsdomstols- och människorättskonventionsärenden vid utrikesministeriet. Oinonen är statsombud vid Europadomstolen. Temat för mötet var instrumentalisering av migranter och hur Finland deltar i och påverkar den rättsliga dialogen för att fenomenets natur, omfattning och allvarlighet ska beaktas i Europadomstolens rättspraxis. Ett sätt är intervention av tredje part, vilket tilläts Finland då Europadomstolen behandlade fall av instrumentalisering av migranter i Polen, Litauen och Lettland.

Den 4 april 2025 ordnade European Whistleblowing Institute en konferens i Bryssel där en av talarna var delegationens ersättare Anna-Kristiina Mikkonen, som i utskottet för juridiska frågor och mänskliga rättigheter bereder en rapport som efterlyser skydd för visselblåsare. I samband med besöket hade Mikkonen också andra möten med anknytning till rapporten.

Suppleant Petri Honkonen besökte den 6 maj 2025 den europeiska gränsförvaltningsbyrån Frontex högkvarter i Warszawa som en del av beredningen av sin rapport om artificiell intelligens och migration. Hos Frontex fick Honkonen bekanta sig med organisationens synpunkter och verksamhetssätt.

Ordförande Miapetra Kumpula-Natri deltog den 12 maj 2025 i *European Dialogue on Internet Governance* i Strasbourg. Som representant för utskottet för politiska frågor och demokrati modererade Kumpula-Natri diskussionen om parlamentens roll i att skydda rättigheter då den digitala förvaltningen utvecklas.

Delegationen ordnade den 15 maj 2025 konferensen *Conference on deported Ukrainian Children: European actions* i riksdagen i samarbete med församlingens nätverk för Ukrainas barn. Talman Jussi Halla-aho höll ett välkomstanförande. Konferensens beskyddare var presidentfru Suzanne Innes-Stubb. Vid konferensen diskuterades ansvarsfrågor och frågor som gäller att återbörda, stödja och rehabilitera barnen.

Den 16 maj 2025 stod Finlands delegation värd då församlingens utskott för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling möttes. Mötets öppningsanförande hölls av ordförande Kumpula-Natri och i samband med mötet ordnades en sakkunnigutfrågning om social dumpning, där exempel på situationen i Finland presenterades.

Vice ordförande Saara-Sofia Sirén talade den 24 juni 2025 i Strasbourg vid de nordiska ländernas permanenta representationers gemensamma seminarium *Calling men and boys into gender equality online*. I en paneldebatt om näthat och våld deltog utöver Sirén också María Rún Bjarnadóttir, medlem i Istanbulkonventionens övervakningsorgan för bekämpning av våld mot kvinnor GREVIO, Sveriges tidigare socialminister Annika Strandhäll och ordförande för Ungdomsorganisationen för Norges socialdemokratiska parti Gaute Skjervø. Ett särskilt orosmoment med tanke på jämställdheten är de unga männens allt mer konservativa åsikter och våldsamma kommentarer om kvinnor på internet.

Den 25 juni 2025 träffade delegationen i Strasbourg representanter för de demokratiska krafterna i Belarus. Under mötet diskuterades bland annat frigivningen av Svyatlana Tsichanouskajas make Siarhej Tsichanouski och vilka konsekvenser det har för samordningsrådet för de demokratiska krafterna (Coordination Council). Vidare fick delegationen aktuell information om situationen i Belarus och förföljelsen av olikstänkande. Belarusierna bad medlemsländerna om hjälp med pass och visum. Finlands representanter försäkrade att de demokratiska krafterna i Belarus har Finlands stöd.

Ordförande Kumpula-Natri deltog den 22 augusti 2025 i ett NB8-möte som ordnades mellan de nordiska och baltiska länderna i Jūrmala i Lettland. På agendan fanns diskussion om attacker mot demokratin, säkerhetsläget i Östersjön och försvaret. Vid mötet undertecknade NB8-länderna en gemensam resolution.

NB8-samarbetet är en väsentlig del av den parlamentariska församlingens arbete under sessionsveckorna. De likasinnade länderna håller regelbundet möten för att diskutera ärenden som behandlas under sessionsveckan, debattinitiativ och Europarådets ärenden i vidare bemärkelse. Samarbetets styrka kom fram då det lettiska parlamentet i början av november röstade om utträde ur Istanbulkonventionen. Före omröstningen lyckades NB8-ländernas ordförande under ledning av ordförande Kumpula-Natri samordna ett brev till Lettlands parlament, där ordförandena uttryckte sin allvariga oro över ett eventuellt utträde.

Delegationsmedlemmen Minna Reijonen (saf) och ersättaren Petri Honkonen träffade den 1 oktober 2025 representanter för FN:s hjälpporganisation för palestinska flyktingar UNRWA i Strasbourg. Diskussionerna handlade om organisationens verksamhet och behov.

Eftersom kriget drar ut på tiden och Ukraina ansöker om EU-medlemskap har församlingen beslutat att fortsätta Ukrainas granskningsprocess. Finlands delegations vice ordförande Saara-Sofia Sirén valdes i mars till granskningsutskottets rapportör om Ukraina. Rapporten redogör bland annat för rättsstatens tillstånd, demokratiutvecklingen och människorättssituationen i Ukraina. Sirén besökte tillsammans med utskottets andra rapportör Kiev den 8–10 oktober 2025 och träffade representanter för presidentens kansli, regeringen, parlamentet, frivilligorganisationer och tillsynsmekanismer. Rapporten torde bli klar nästa år.

I anslutning till sin rapporteringsuppgift gjorde ersättare Tuula Haatainen en materialinsamlingsresa till Ungerns huvudstad Budapest den 20–21 oktober 2025. Under sitt besök träffade hon parlamentariker och myndigheter som arbetar med jämställdhet samt aktörer inom det civila samhället.

Ordförande Kumpula-Natri deltog den 18 oktober 2025 i ett seminarium i Tallinn om rehabilitering av barn som kidnappats från Ukraina, anordnat av den parlamentariska församlingens nätverk för Ukrainas barn.

Suppleant Haatainen deltog i ett webinarium ordnat av den Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) den 24.10.2025. Hon talade i en paneldebatt kring temat ”Skydd av jämställdhetsorgan samt deras stöttande i en tid av demokratisk nedgång.: rättsliga normer, samarbete och strategisk verksamhet”.

Delegationsmedlem Minna Reijonen deltog den 18–19 november 2025 i en tillställning i svenska Jönköping där staden tilldelades utmärkelsen Flag of Honour av Europarådet för sin internationella verksamhet och aktivitet. Vid ceremonin höll Reijonen ett tal i egenskap av representant för underutskottet för Europapriset, som är underställt utskottet för sociala frågor, hälsa och hållbar utveckling.

Finlands ambulerande ambassadör i Armenien, Azerbajdzjan och Georgien Kirsti Narinen briefade delegationen om situationen i Georgien den 26 november 2025. Delegationen har ett utmärkt samarbete med utrikesministeriet, och Finlands ständiga representant vid Europarådet Sini Paukkunen-Mykkänen träffar alltid delegationen i samband med sessionsveckorna. Dessutom ordnas gemensamt program och möten.

Europarådets generalsekreterare Alain Berset besökte Finland den 27–28 november 2025. Finlands delegation stod värd för en lunch med generalsekreteraren. Under lunchen diskuterades bland annat Istanbulkonventionen och den parlamentariska församlingens kommande session. Under sitt besök träffade generalsekreterare Berset republikens president Alexander Stubb, utrikesminister Elina Valtonen, Europaminister Joakim Strand och justitieminister Leena Meri samt riksdagens talman Jussi Halla-aho. Därtill ordnade delegationen i samarbete med utrikesministeriet, justitieministeriet och framtidsutskottet ett seminarium i riksdagen under rubriken *Can Foresight help guide European Democracies – 46 countries through the Storm? The Finnish experience*. Seminariet öppnades av generalsekreterare Berset och avslutades av ordförande Kumpula-Natri. Vidare höll vice ordföranden för riksdagens framtidsutskott Martin Paasi (saml) ett anförande. Framtidsutskottets medlem Timo Harakka (sd) och delegationens vice ordförande Saara-Sofia Sirén deltog i sin tur i seminariets två paneldebatter.

Ordförande Kumpula-Natri och ersättare Honkonen deltog i den parlamentariska församlingens konferens om artificiell intelligens i London den 15–16 december 2025. Kumpula-Natri modererade en paneldebatt om artificiell intelligens, mänskliga rättigheter och säkerställande av etiska standarder. Honkonen var en av paneldeltagarna.

3. Stödet till Ukraina – Europarådets starka roll

Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj höll ett känslösamt tal vid den parlamentariska församlingens sommarsession i Strasbourg den 23–27 juni 2025. Han var i staden för att tillsammans med Europarådets generalsekreterare Alain Berset underteckna ett avtal om inrättande av en domstol för aggressionsbrott i Ukraina. Zelenskyj tackade i sitt tal församlingen för att den försvarat Ukrainas rätt att existera och fördömt alla försök att legitimera den ryska ockupationen. Församlingen tog också det första initiativet till inrättande av en domstol för aggressionsbrott. Zelenskyj påminde i sitt tal om att det utöver krigsoperationer och krigsmateriel behövs rättsliga medel för att bestraffa krigsförbrytarna för deras gärningar. Tydliga rättsliga mekanismer är ett effektivt hinder för att avvärja anfallskrig även i framtiden. Efter sitt tal tog sig Zelenskyj ännu tid att svara på parlamentarikernas frågor.

Europarådet har intagit en stark roll i att stödja Ukraina sedan Ryssland inledde sitt olagliga anfallskrig den 24 februari 2022. Ryssland uteslöts ur organisationen den 16 mars 2022. Vid Europarådets toppmöte i Reykjavik 2023 inrättades ett skaderegister för att sammanställa skadeståndsanspråk och bevis för skador orsakade av anfallskriget. Den 16 december 2025 undertecknade 34 länder i Haag ett avtal om att inrätta en internationell skadeståndskommission för Ukraina. Vid oktobersessionen gav församlingen ett positivt yttrande 308 (2025) *Draft convention establishing and international claims commission for Ukraine* (dok. 16270). Skadeståndskommissionen är ett administrativt organ som har till uppgift att bedöma de skadeståndsanspråk som lämnas in till den och att fastställa ersättningsbeloppet i varje enskilt fall. Skadeståndsanspråk kan framställas av fysiska och juridiska personer, staten Ukraina, dess regionala och lokala myndigheter samt företag som ägs av staten eller står under dess bestämmande inflytande. Den parlamentariska församlingen har tagit initiativ i ansvarsskyldighetsfrågan ända sedan anfallskriget inleddes, trots att själva genomförandet sker genom mellanstatligt samarbete.

President Zelenskyj konstaterade i sitt tal att efter att anfallskriget inleddes har församlingen godkänt nästan 30 resolutioner om Ukraina. Fem av dem godkändes 2025. Redan vid januarsessionen valdes ordföranden för Finlands delegation Miapetra Kumpula-Natri till rapportör för utskottet för politiska frågor och demokrati angående ämnet *European commitment to a just and lasting peace in Ukraine* (dok. 16106). I resolution 2588 (2025) kräver församlingen att Europa är enigt och stöder Ukraina samt betonar säkerhetsgarantiernas betydelse och ansvarsskyldigheten för krigsförbrytelser. Församlingen uppmanar medlemsstaterna att effektivisera det militära, ekonomiska och humanitära stödet till Ukraina, stärka sanktionerna mot Ryssland och skapa mekanismer för skadestånd och återuppbyggnad. I resolutionen erkänns också Ukrainas framsteg mot integration med det övriga Europa och behovet av att värna om de mänskliga rättigheterna och de demokratiska värdena i regionen.

Rysslands krigsförbrytelser i Ukraina har också bredare effekter. Om förbrytelserna inte leder till straff äventyrar det hela det internationella rättssystemet och skapar ett farligt prejudikat för framtida konflikter och krig. Därför kräver den parlamentariska församlingen i rapporten *Russian war of aggression against Ukraine: the need to ensure accountability and avoid impunity* (dok. 16152) att en specialdomstol inrättas för anfallskriget och man betonar också vikten av en rättvis fredsprocess. Den parlamentariska församlingen stöder starkt alla mekanismer för att säkerställa Rysslands ansvarsskyldighet och de verktyg som utvecklats inom ramen för Europarådet. I resolution 1589 (2025) berömmar församlingen Förenta staterna för dess strävanden att förhandla om vapenvila, men påminner samtidigt om att en hållbar fred uppnås endast genom en rättvis fred där den anfallande staten ställs till svars för sina gärningar. Rysslands frysta tillgångar bör användas till förmån för Ukraina och anfallskrigets offer. Dessutom bör sanktionerna mot Ryssland stärkas och utökas ytterligare. I rekommendation 2294 (2025) till ministerkommittén tackar församlingen ministerkommittén för att kontinuerligt ha lyft fram ansvarsskyldigheten. Församlingen uppmanar ministerkommittén att befrämja undertecknandet av avtalet om en domstol för aggressionsbrott och att inrätta en

skadeståndskommission utan dröjsmål. Dessutom påminner församlingen om sitt förslag att upprätta ett register över alla personer som har deltagit i kidnappningarna av barn.

Tvångsförflyttning av barn och tortyr av civila är allvarliga folkrättsliga brott som Ryssland har gjort sig skyldigt till i Ukraina. I rapporten *Legal and human rights aspects of the Russian Federation's aggression against Ukraine* (dok. 16193) påpekas det att Ryssland systematiskt har använt tortyr, våldtäkt och tvångsförflyttning som en del av sitt angrepp mot Ukraina, vilket uppfyller alla kriterier för krigsförbrytelser. I resolution 2605 (2025) kräver församlingen att alla ukrainska civila som olagligt anhållits frigges och man betonar vikten av att det internationella samfundet omedelbart tar ansvar för att återbörda de bortförda barnen. Bland annat Europadomstolen och Internationella brottmålsdomstolen har aktivt undersökt och behandlat dessa brott, men bristen på samarbete från Rysslands sida försvårar rättskipningen. Församlingen uttrycker också sin oro över den utrikespolitik som Förenta staternas nya administration bedriver och som tros äventyra de globala strävandena för ansvarsskyldighet.

De ryska trupperna har gjort sig skyldiga till systematisk tortyr, godtyckliga avrättningar och omänsklig behandling av ukrainska krigsfångar. Frigivna krigsfångar berättar om sjukdomar, brist på vård, straff för språkbruk samt om propaganda och våld. I rapporten *Support for political negotiations to enforce exchange and release of prisoners of war* (dok. 16197) konstateras det att Ryssland inte iakttar Genèvekonventionerna och inte tillåter internationell övervakning. Det internationella samfundet, inklusive FN och OSSE:s övervakningsorgan, har konstaterat att Ryssland systematiskt använder tortyr och att gärningarna uppfyller kriterierna för brott mot mänskligheten. I resolution 2605 (2026) konstaterar den parlamentariska församlingen att situationen för ukrainska krigsfångar är allvarlig. Församlingen kräver därför att det internationella samfundet ingriper omedelbart och uppmanar alla stater att stödja de politiska förhandlingarna för att påskynda frigivningen och repatrieringen av krigsfångar.

Ukrainska journalister utsätts allt oftare för krigshandlingar och flera journalister har olagligt gripits i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. I rapporten *Journalists matter: the need to step up efforts to liberate Ukrainian journalists held in captivity by the Russian Federation* (dok. 16237) konstateras det att Ryssland har gjort sig skyldigt till hundratals brott mot medier och personer som arbetar inom mediebranschen. I Ryssland hotas de att bli anklagade för påhittade brott, utsättas för tortyr eller till och med dödas. Utbytet av fångar mellan Ukraina och Ryssland har visat att det är svårt att få journalister frigivna. I resolution 2618 (2025) efterlyses ökat tryck på att frigge journalister och stöd till ukrainska medier. Den parlamentariska församlingen föreslår en Victory for Victoria-minnesdag för journalister som drabbats av kriget.

3.1. Barn som kidnappats i Ukraina

Ordföranden för Finlands delegation Miapetra Kumpula-Natri är vice ordförande i församlingens nätverk för stöd till Ukrainas barn. Nätverket grundades 2024 och befrämjar aktivt åtgärder för att hjälpa de barn som lider av kriget. Nätverket har besökt Ukraina och ordnar på olika håll i Europa seminarier och evenemang om habiliteringen av barn och stöder återbördandet av ukrainska barn som kidnappats av Ryssland. Sedan kriget inleddes har ett stort antal ukrainska barn evakuerats också till Europa, och särskilt situationen för barn utan familj är ofta oklar.

Ett av nätverkets huvudevenemang 2025 var *Conference on deported Ukrainian Children: European actions*, som ordnades i riksdagen den 15 maj 2025. Konferensen sammanförde företrädare för olika europeiska parlamentariska församlingar och gav deltagarna möjlighet att samordna gemensamma insatser för att stödja barn som tvångsförflyttats till Ryska federationen och Belarus. Frågor som diskuterades var ansvarsskyldigheten och återställandet av rättvisan i fråga om tvångsförflyttningarna av ukrainska barn, praxis för eventuellt återbördande och barnens framtida behov, rehabilitering och återanpassning. I en gemensam resolution som antogs vid konferensen konstateras det att det inte är möjligt att förhandla om de ukrainska barnen. En rättvis och hållbar fred kan inte råda utan att alla ukrainska barn som utvisats eller tvångsförflyttats

ovillkorligen återbördas. Oberoende av hur fredsavtalet i övrigt ser ut så måste ett tryggt och omedelbart återbördande av barnen vara en väsentlig del av avtalet. Konferensprogrammet finns i bilaga sex.

4. Den regelbaserade världsordningen är hotad och demokratin i kris

Europarådet är ett fredsprojekt som inleddes 1949 på initiativ av Winston Churchill. Medan röken fortfarande steg från ruinerna efter andra världskriget stärktes övertygelsen om att stabilitet och välfärd kan skapas genom respekt för de mänskliga rättigheterna, en stark demokrati och en utvecklad rättsstat. Europarådet har under sin 76-åriga historia på ett betydande sätt bidragit till regelbaserad multilateralism och skapat ett gemensamt europeiskt rum som bygger på Europakonventionen och vars funktion övervakas av Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Europarådet är i första hand en normativ organisation vars syfte har varit att skapa internationella avtal som är bindande för staterna. Genom att staterna iakttar avtalen styrs de mot att förverkliga de värden som organisationen främjar. Därför har organisationen också godkänt länder vars människorättssituation och demokratiutveckling inte har varit på en god nivå.

När världen har blivit allt mer multipolär och de auktoritära krafterna starkare har den regelbaserade världsordningen börjat ifrågasättas och till och med fullständigt åsidosättas. De internationella organisationerna kan se ineffektiva och tandlösa ut i en värld där de starka styr och ställer. Den parlamentariska församlingen uttrycker sin oro över denna utveckling, som återspeglas i förhållningssättet till såväl internationella avtal som internationellt samarbete. Det främsta syftet med de mänskliga rättigheterna är att skydda de svagare. Därför måste den regelbaserade världsordningen försvaras, stödjas och stärkas.

I rapporten *The need for a renewed rules-based international order* (dok. 16087) konstateras det att de många konflikter som pågår i världen utmanar det internationella samarbete som baserar sig på gemensamma regler och som Europarådet och andra internationella organisationer grundar sig på. Olagliga anfallskrig och ockupationer, hot mot civila och hot med kärnvapen undergräver tron på framtiden i en situation där man borde fokusera på frågor som gäller hela vår existens, såsom klimatförändringen. Men när man försvarar värderingar och regler behövs det också realism för att Europas röst ska bli hörd. I resolution 2581 (2025) uppmanar församlingen alla medlemsländer att förbinda sig till FN:s generalförsamlings resolution *The Pact for the Future*, eftersom vi endast genom att stärka och följa gemensamma regler kan säkerställa en fredlig samexistens. Europarådet bör också öka dialogen med den globala södern och stärka sin roll som FN:s partner. Även starkt parlamentarisk diplomati är ett sätt att öka förståelsen för andra. Ministerkommittén får i rekommendation 2288 (2025) en uppmaning att hänvisa till Europarådets roll som garant för demokratisk säkerhet och utifrån den ansöka om status som regional organisation i enlighet med artikel 52 i FN:s stadga. Europarådet bör också bygga vidare på sin relation till FN.

4.1. Hybridpåverkan – ett hot mot demokratin och yttrandefriheten

Hoten mot en stat kommer oftast utifrån, men demokratin kan många gånger försvagas inifrån. Dagens teknik och digitalisering gör det möjligt att skapa kontakter världen över, vilket breddar förståelsen och kompetensen men också medför risker. I takt med att den artificiella intelligensen utvecklas och tillgången till all slags information ökar, fördunklas gränsen mellan korrekt och falsk information. I den så kallade postfaktuella världen där alla kämpar för att få allas uppmärksamhet är det ofta de mest högljudda och provocativa som får mest plats. Många stater försöker påverka människors beteende och åsiktsbildningen via sociala medier. När förtroendet urholkas kvarstår endast misstro, vilket gör det svårare att fatta kunskapsbaserade beslut. Emellertid är just kunskapsbaserat beslutsfattande en grundläggande förutsättning för en fungerande demokrati.

Med utländsk påverkan avses uppsåtligt, dolt och manipulativt ingripande av utländska aktörer – inklusive stater – eller deras representanter i en annan stats angelägenheter i syfte att störa landets demokratiska

system. Rapporten *Foreign interference: a threat to democratic security in Europe* (dok. 16131) går igenom olika former av utländsk inblandning såsom desinformation, hybridpåverkan samt ekonomisk och politisk påverkan. I resolution 2593 (2025) betonar den parlamentariska församlingen att utländsk påverkan utgör ett allvarligt hot mot den demokratiska säkerheten i Europa. Församlingen fördömer särskilt Rysslands försök att manipulera val, valkampanjer och folkomröstningar. Medlemsländerna uppmanas att stärka de demokratiska institutionerna, precisera den nationella lagstiftningen och förbättra samordningen mellan medlemsländerna samt främja den digitala medieläskunnigheten, journalistskyddet och medborgarnas deltagande. Dessutom betonas internationellt samarbete och införandet av riktade sanktioner för att bekämpa denna globala säkerhetsutmaning. I rekommendation 2292 (2025) ombeds ministerkommittén att samordnat med internationella organisationer svara på Rysslands påverkansverksamhet. Medlemsländerna ska säkerställa fria och rättvisa val och agera samordnat för att bekämpa desinformation och algoritmisk manipulation. Dessutom måste den samhälleliga resiliensen främjas, och det behövs en tydlig operativ definition av begreppet utländsk inblandning till stöd för de politiska riktlinjerna.

Församlingen uttrycker sin djupa oro över det växande hotet från Ryssland i rapporten *Russia: new threats to European democracies* (dok. 16272). Ryssland riktar hybridpåverkan mot sina grannländer och strävar efter att destabilisera demokratiska samhällen. Drönarattacker i Ukraina har ökat och eskaleringen har lett till allt fler civila offer. Resolution 2622 (2025) fördömer kraftigt Rysslands anfallskrig mot Ukraina och Rysslands åtgärder för hybridpåverkan, såsom instrumentalisering av migranter, cyberattacker, desinformationskampanjer och operationer mot kritisk infrastruktur. Dessa åtgärder bidrar till att försvaga samhällena. Skrämseltaktik och hot påverkar också upprätthållandet av demokrati. Medlemsländerna måste stärka sin demokratiska resiliens, framförhållning och beredskap samt överväga icke-militära svar på störningar med drönare. Europarådet bör stärka sin verksamhet för att säkerställa den demokratiska säkerheten.

De sociala medierna har blivit viktigare än de traditionella medierna för informationsdelning och som informationskälla, vilket bidrar till att stärka polariseringen i samhället. Algoritmerna stärker motsättningarna, eftersom de mycket ofta lyfter fram negativa meddelanden och låter de positiva meddelandena drunkna i informationsflödet. I rapporten *Regulating content moderation on social media to safeguard freedom of expression* (dok. 16089) betonas behovet av balanserad moderering av innehållet i sociala medier för att skydda yttrandefriheten samtidigt som man tar itu med de utmaningar som skadligt innehåll medför. Församlingen uppmanar i resolution 2590 (2025) företagen inom sociala medier att undvika praxis som begränsar yttrandefriheten och att säkerställa att deras villkor är tydliga och lättillgängliga och att användarens grundläggande fri- och rättigheter tillgodoses. Företagen ska erbjuda plattformarnas innehållsgranskare tillräcklig utbildning och mänskliga arbetsförhållanden samt på behörigt sätt utnyttja också automatiserade verktyg för granskningen. Dessutom ska sociala medieföretag informera användarna om alla övervakningsåtgärder och tillhandahålla ett tillgängligt och användarvänligt förfarandesystem för klagomål. Medlemsländerna bör precisera sin lagstiftning för att yttrandefriheten bättre ska kunna tryggas också i sociala medier.

4.2. Stärkt demokrati

Den parlamentariska församlingen har redan länge talat om demokratins kris. Vid toppmötet i Reykjavik 2023 godkändes Reykjaviksprinciperna för demokrati, det vill säga tio principer för att förhindra en tillbakagång i demokratin och stärka den demokratiska resiliensen i Europa.

Europarådets generalsekreterare Alain Berset har tagit det som en viktig prioritering att försvara demokratin. Berset har inrättat programmet *Towards a New Democratic Pact for Europe* med syfte att svara på demokratins utmaningar och förvittringen av det samhälleliga förtroendet genom att stärka grunden för demokratin och förnya den. Processen går mot ett eventuellt toppmöte och en avtalstext 2026–2027. Programmets tre pelare är att lära sig om och utöva demokrati, att skydda demokratin och att förnya demokratin, vilket omfattar utbildning, mediefrihet, bekämpning av desinformation och tekniskt tidsenliga former av deltagande. Målet är att återställa förtroendet, öka delaktigheten och bekämpa digital manipulation samtidigt som man

betonar betydelsen av kultur, konst och tillförlitlig information samt de ungas och minoriteternas aktiva roll. Som ett led i implementeringen av programmet besökte Berset Finland den 27–28 november 2025 för att bekanta sig med Finlands kompetens inom framförhållning och beredskap samt stärkandet av samhällets resiliens.

Urholkningen av de politiska partiernas representativa verksamhet är en del av en bredare trend av demokratisk tillbakagång. Syftet med rapporten *Political parties and democracy* (doc. 16248) är att identifiera bästa praxis för att stärka den demokratiska förvaltningen och utifrån den utveckla praktiska rekommendationer för att förbättra medborgarnas deltagande och samtidigt lägga grunden för åtgärder som stärker allmänhetens förtroende. I resolution 2625 (2025) konstateras det att partierna är en väsentlig motor för att förnya demokratin. Den parlamentariska församlingen uppmanar partierna att på nytt bygga upp en kontakt med medborgarna för att återskapa förtroende. I det rådande världsläget har partierna en särskild skyldighet att försvara demokratin och fungera som buffert mot försök till inflytande från odemokratiska stater.

Församlingen vill satsa på att få unga att aktivt delta i demokratin. I rapporten *Youth movements for Democracy* (doc. 16239) konstateras det att unga inte bara är delaktiga i demokratin, utan också de som mest aktivt försvarar demokratin och är mest kreativa i utvecklingen av den. De ungas perspektiv bör integreras i rådets verksamhet och frågor som berör unga bör behandlas mångsidigt. I resolution 2619 (2025) konstaterar församlingen att den själv bör vara en föregångare och stärka de ungas deltagande i församlingens arbete. För att främja de ungas delaktighet föreslås bland annat att man utser ungdomsrapportörer, driver en regelbunden dialog med organisationer som leds av unga samt inrättar ett rådgivande utskott för ungdomsfrågor. I rekommendation 2299 (2025) föreslås det för ministerkommittén att röstningsåldern sänks till 16 år.

I rapporten *Interconnections between the Council of Europe and the European Political Community* (16128) granskas den idé om en europeisk politisk gemenskap (EPC) som den franske presidenten Emmanuel Macron lanserade den 9 juli 2022 och som skulle fungera som ett alleuropeiskt politiskt diskussionsforum. I resolution 2602 (2025) understöds inrättandet av EPC och dess mål i anslutning till främjandet av politisk dialog och samarbete mellan EU-länder och länder utanför EU. EPC anordnar två gånger om året ett informellt toppmöte där Europarådet har deltagit utifrån sin unika roll som främjare av mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatsprincipen. I resolutionen uppmanas parterna att intensifiera samarbetet mellan Europarådet och EPC, säkerställa synergier och strategisk dialog vid EPC-toppmötena samt stärka Europarådets ställning i europeiska och globala multilaterala strukturer. Dessutom betonas ett ökat samarbete med Europeiska unionen, särskilt för att stödja EU:s utvidgning och medlemskapsprocessen i kandidatländerna.

Trots sin mångfald lider de europeiska samhällena av ständigt ökande polarisering och utmaningar för demokratin. Rapporten *Multiperspectivity in remembrance and history education for democratic citizenship* (dok. 16090) publicerades under året och betonar betydelsen av historieundervisning för att stärka den demokratiska medborgarfostran. Att behandla kontroversiella ämnen, lyfta fram olika perspektiv och utöva källkritik i undervisningen främjar respekt för olika åsikter, värdepluralism och mångfald. I resolution 2584 (2025) konstateras ett behov av flexibla utbildningssystem som svarar mot de nya utmaningarna i samhället. Medlemsländerna uppmanas att samarbeta aktivt och multivektoralt, dvs. i flera olika riktningar, med aktörer inom fostran och kultur.

Medlemsländerna ska anta inkluderande strategier som stärker allmänhetens förtroende för ländernas institutioner. Vid sessionen i juni diskuterade den parlamentariska församlingen rapporten *Social mobilization, social unrest and police reaction in Council of Europe member States: is there a need for a new social contract?* (dok. 16191) och antog resolution 2610 (2025), som efterlyser en inkluderande demokrati för att minska de sociala spänningarna. Församlingen stöder lokalt förankrad polisverksamhet som baserar sig på förtroende och dialog. Resolutionen kräver en kontinuerlig utveckling av praxis för brottsbekämpning, särskilt i missgynnade bostadsområden.

5. Förverkligandet av de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen

År 2025 fyllde Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna 75 år. Konventionen kan betraktas som Europarådets främsta bedrift och som hörnstenen i all dess verksamhet. Sedan dess har medlemmarna i Europarådet ingått ett flertal andra konventioner för att stärka de mänskliga rättigheterna, avskaffa dödsstraffen i Europa, förbättra minoriteters rättigheter, bekämpa korruption, förhindra tortyr, upprätthålla yttrandefrihet, främja jämställdhet och bekämpa våld mot kvinnor samt skydda barnens rättigheter. Europakonventionen utgör tillsammans med Europadomstolen världens mest avancerade överstatliga system för att skydda de mänskliga rättigheterna.

5.1. Rättsstaten måste försvaras

När demokratin befinner sig i kris lider också rättsstatsprincipen. Ett rättsbaserat beslutsfattande är beroende av att lagarna är rättvisa och återspeglar respekt för de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Lagar är effektiva endast om de följs och om överträdelser leder till påföljd. Det kräver ett oberoende rättsväsende som inte står under politisk styrning. I ett genuint demokratiskt samhälle kan medborgarna lita på att ingen står över lagen och att rättvisa upprätthålls.

Ett av de största hoten mot rättsstaten och demokratin är korruption. Församlingen fäster genomgående i sina rapporter uppmärksamhet vid korruptionsnivån i medlemsländerna. Men inte heller Europarådet är immun mot korruption. År 2017 förekom en korruptionsskandal i församlingen som ledde till att transparensen i de interna processerna förbättrades och att det infördes ett system där församlingens representanter måste redogöra för sina bindningar. Enligt rapporten *Respect for the rule of law and the fight against corruption within the Council of Europe* (dok. 16138) ska man med jämna mellanrum kontrollera att reglerna är uppdaterade och påvisa församlingsmedlemmarnas politiska och ekonomiska oberoende. I resolution 2596 (2025) berömmar församlingen organisationens sekretariat, som har inrättat rapporteringskanaler och andra processer för att bekämpa korruption. Dessutom har Europadomstolen beslutat öka öppenheten i sina egna processer. Också församlingen förbinder sig att ändra sin egen praxis och sina egna regler och besluta om en uppdatering av den redogörelse för bindningar som medlemmarna ska lämna in. Ministerkommittén uppmanas i rekommendation 2293 (2025) att uppdatera sin etiska kod och råda medlemsländerna att göra detsamma.

Rättsstatsprincipen förutsätter att avkunnade domar verkställs. Europadomstolen prövar enskilda personers klagomål som riktats mot deras egna stater. En förutsättning är att ärendet först har behandlats i alla nationella rättsinstanser. I rapporten *Implementation of judgments of the European Court of Human Rights* (dok. 16134) konstateras att 79 procent av Europadomstolens domar har verkställts i medlemsländerna, vilket innebär att över 20 procent av klagandena antingen väntar på att deras ärende ska behandlas eller aldrig kommer att få sitt ärende slutligt avgjort. Europadomstolen har strävat efter att öka sin effektivitet. Att beslut lämnas utan verkställighet i medlemsländerna är en stor tragedi, eftersom det påverkar systemets trovärdighet och tillförlitlighet. I resolution 2599 (2025) påminner församlingen medlemsländerna om skyldigheten att verkställa domar inom rimlig tid och effektivt. Alla statschefer förband sig till detta vid toppmötet i Reykjavik. Nio länder – Azerbajdzjan, Bulgarien, Ungern, Italien, Moldavien, Polen, Rumänien, Turkiet, Ukraina – har underlåtit att verkställa över 40 betydande beslut. Alla dessa länder berörs också av beslut i vilka verkställandet har dröjt i över fem år. Trots det svåra läget har dock Ukraina uttryckt ett starkt åtagande att främja verkställandet. Församlingen uppmanar parlamentarikerna att följa situationen i sina egna länder. Europeiska kommissionen får beröm för att den i sina rättsstatsrapporter lyfter fram genomförandet av Europadomstolens domar i medlemsstaterna.

Ratificering av Europakonventionen är en förutsättning för anslutning till Europeiska unionen, och de grundläggande fri- och rättigheter som garanteras i konventionen är en del av unionens allmänna rättsprinciper. Trots detta är EU ännu inte part i Europakonventionen, vilket innebär att EU-institutionerna inte är direkt bundna av konventionen. I rapporten *Legal aspects of the accession of the European Union to the European Convention on Human Rights* (dok. 16126) påpekas det att Lissabonfördraget, som trädde i kraft 2009, förpliktar EU att ansluta sig till Europakonventionen. Förhandlingarna har pågått länge och de största utmaningarna hänför sig till Europeiska unionens domstols (EU-domstolens) behörighet. I resolution 2601 (2025) betonar församlingen att EU:s anslutning till Europakonventionen skulle vara en stark politisk signal om organisationens engagemang för de mänskliga rättigheterna. Församlingen önskar snabba framsteg i förhandlingarna och Europaparlamentets stöd för tillträdet.

Enligt rapporten *Addressing risks to human rights and the rule of law posed by mercenaries and private military and security companies: a call for comprehensive regulation* (dok. 16092) är omständigheterna i fråga om privata legosoldater och militärtjänster delvis oreglerade, vilket hotar de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen. Rysslands utnyttjande av privata militärföretag i Ukraina fördöms. I stället för sanktionslistor föreslår församlingen i resolution 2583 (2025) konstruktiva åtgärder för dessa aktörer, såsom säkerhetsprövningar, utbildning, licensiering, öppna rättsmedel vid missbruk och ansvarsskyldighet. I rekommendation 2289 (2025) till ministerkommittén konstateras det att det finns få internationella avtal om legosoldater och privata militärföretag. Ministerkommittén bör därför utreda möjligheten att upprätta en bindande konvention i frågan.

5.2. Migration och flyktingfrågor

De ökande konflikterna och krigen, den orättvisa fördelningen av resurser samt klimatförändringen bidrar till ökad migration. Den parlamentariska församlingen granskar migrationen och flyktingskapet ur ett mänsklig-rättsperspektiv. Under året behandlade församlingen frågan med avseende på migrationshanteringen, men också de tragiska händelserna kring asylsökande i Medelhavet har väckt församlingens oro.

Enligt rapporten *The challenges and needs of public and private actors involved in migration management* (dok. 16192) bör medlemsstaterna stärka samarbetet mellan offentliga och privata aktörer som deltar i hanteringen av migration, oberoende av om det är fråga om första hjälpen, mottagande eller integration av invandrare, flyktingar och asylsökande. I resolution 2613 (2025) uppmanar församlingen medlemsländerna att ge lokalförvaltningen och lokalsamhällena befogenheter att planera och genomföra integrationsprogram. Ett stort antal privata och offentliga aktörer deltar i mottagandet och skyddet av invandrare. Mångfalden av aktörer kan väcka frågor om behörighetsfördelningen, förfarandenas effektivitet och varje institutions ansvar. Dessutom har staterna i många fall delegerat en del av sitt ansvar och sin behörighet till icke-statliga organisationer och rentav till den privata sektorn. I en tid då invandrare ofta benämns som oönskade på europeisk mark, är det viktigt att komma ihåg att staterna har skyldigheter gentemot dem som följer av deras åtaganden enligt internationella mänskliga rättighetsnormer.

I rapporten *Artificial Intelligence and migration* (dok. 16250) som utarbetats av Petri Honkonen, ersättare i Finlands delegation, konstateras det att artificiell intelligens också formar migrations- och asylsökningssprocesserna, vilket påverkar inte bara invandrarna, flyktingarna och de asylsökande utan också de samhällen som tar emot dem. Resolution 2628 (2025) påminner om att även om tekniska innovationer erbjuder möjligheter att effektivisera och förbättra de tjänster som tillhandahålls, ska man vid användningen av dem alltid säkerställa att de mänskliga rättigheterna, demokratin och rättsstatsprincipen respekteras. Europa måste aktivt utveckla en egen modell för hantering av artificiell intelligens och inte bara utnyttja reglering som skapats i andra regioner. Ett säkert och etiskt utnyttjande av artificiell intelligens i migrationsfrågor förutsätter att medlemsstaterna stegvis inför säkerhetsrutiner som är förenliga med flyktingkonventionen och Europarådets standarder. I rekommendation 2300 (2025) uppmanas ministerkommittén att uppmuntra alla

medlemsländer att genomföra Europarådets ramkonvention om artificiell intelligens och mänskliga rättigheter samt att utarbeta en rekommendation om artificiell intelligens i migrationshanteringen.

En åtgärd som kan vidtas i migrationshanteringen är kollektiv utvisning. Kollektiv utvisning av flyktingar har blivit vanligare i Europa. Det beror delvis på Rysslands anfallskrig och instrumentaliserad invandring. Enligt rapporten *Putting an end to collective expulsions of aliens* (dok. 16135) strider kollektiv utvisning mot internationell rätt. I resolution 2595 (2025) påminner församlingen om att situationen för varje flykting måste granskas individuellt och i enlighet med god förvaltningssed, trots säkerhetshoten. Församlingen är medveten om de krav på inre säkerhet och gränskontroll som ställs på staterna i det nuvarande geopolitiska läget och uppmanar medlemsländerna att iaktta människorättsprinciperna. Instrumentaliserad invandring för döms kraftigt, men samtidigt måste de asylsökande skyddas.

I rapporten *Saving the lives of migrants at sea and protecting their human rights* (dok. 16195) beklagar församlingen att migranter fortsätter att drunkna i Medelhavet. Över 2 000 migranter har rapporterats ha dött i Medelhavet endast under 2023. I resolution 2612 (2025) uppmanar församlingen medlemsländerna att fullt ut iaktta flykting- och havsinstrument och internationella humanitära instrument, särskilt FN:s havsrättskonvention, vars artikel 98 förpliktar medlemsländerna att säkerställa att fartygsbefälhavarna utan dröjsmål hjälper alla som befinner sig i sjönöd. Medlemsländerna måste fullt ut följa internationell humanitär rätt, sjö- rätt och rättsliga instrument för skydd av migranter, flyktingar och asylsökande. Medlemsländerna är skyldiga att skydda rätten till liv sådan den uttrycks i Europakonventionen. I rekommendation 2298 (2025) uppmanas ministerkommittén att skyndsamt slutföra handlingsplanen för migranter och flyktingar och att erbjuda medlemsländerna det stöd som behövs för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i samband med gränskontroller.

Församlingen har under året också diskuterat samhälleliga utmaningar i anslutning till migration och befolkningens åldrande i Europa. I rapporten *Immigration, one of the answers to Europe's demographic ageing* (dok. 16072) konstateras det att Europa behöver invandring för att kompensera för den ökande pensionsavgången. Enligt resolution 2586 (2025) ska staterna utöver positiva åtgärder som stöder en ökning av nativiteten förbättra invandrarernas integration och sociala samhörighet för att möta utmaningarna i anslutning till befolkningens åldrande. Invandringen kan utgöra ett sätt för Europa att svara på den nuvarande och framtida bristen på arbetskraft, särskilt inom vårdsektorn. Församlingen uppmanar till att genomföra särskilda program för att bygga broar mellan olika samfund, bland annat genom att stödja sig på organisationer inom det civila samhället och stärka deras kapacitet.

5.3. Jämställdhet och jämlikhet

Det polariserade samhällsklimatet har försvagat kvinnors rättigheter i Europa. Trots att kvinnornas deltagande i beslutsfattandet har ökat och jämställdhetslagstiftningen har utvecklats, står kvinnorna fortfarande inför många utmaningar, såsom våld, ekonomisk ojämlikhet och diskriminering. Ett tecken på det skärpta klimatet under året var det lettiska parlamentets förslag att lösgöra sig från Istanbulkonventionen. Förslaget ledde till omfattande demonstrationer i Lettland och mobiliserade också det internationella samfundet på ett aldrig tidigare skådat sätt. Beslutet sköts upp till efter parlamentsvalet 2026.

Den nuvarande situationen i fråga om kvinnors rättigheter behandlas i rapporten *Women's rights in Europe – Progress and challenges* (dok. 16211). Enligt den har framhållandet av kvinnors rättigheter hjälpt många kvinnor att avancera i samhället och uppnå lika rättigheter i de europeiska länderna. Under de senaste åren har dock kvinnornas rättigheter försvagats i många länder till följd av polariseringen av samhället, de så kallade kulturkrigen och de ideologiska spänningarna. I resolution 2614 (2025) konstateras det att det behövs kraftfulla åtgärder för att vända utvecklingen åt rätt håll och bland annat genomföra Istanbulkonventionen, försvara reproduktiva rättigheter och bekämpa könsstereotyper.

Trots strävandena att försvaga kvinnors rättigheter har många kvinnor lyckats göra framsteg inom näringslivet. Rapporten *Women in the economy: employment, entrepreneurship and gender-responsive budgeting* (dok. 16068) konstaterar dock att de ekonomiska konsekvenserna av pandemin och många konflikter har visat att främjandet av jämställdheten mellan könen är bräckligt och att det återstår mycket att göra. Även om antalet kvinnor med högskoleexamen har ökat, väljer unga kvinnor fortfarande mer sällan än unga män naturvetenskapliga, tekniska eller matematiska examina. I resolution 2589 (2025) efterlyser församlingen jämställdhetsbudgetering (*gender responsive budgeting*, GRB) på alla nivåer av finansieringsplaneringen. Medlemsländerna uppmanas att stärka ansvarsfullheten vid genomförandet av budgeten och följa upp resultaten genom bedömning av konsekvenserna för jämställdheten. Dessutom bör lika lön för lika arbete och jämlikhet i vården främjas.

I rapporten *Promoting inclusive participation in parliamentary life: gender equality, accessibility and inclusive policies* (dok. 16183) konstateras att kvinnor och män fortfarande möter utmaningar när det gäller att förena arbete och privatliv. I resolution 2615 (2025) konstaterar församlingen att de nationella myndigheternas förmåga att skapa förutsättningar för balans mellan arbete och privatliv har en nyckelroll när det gäller att uppnå jämställdhet mellan könen. Även om framsteg har gjorts när det gäller kvinnors deltagande i det parlamentariska och politiska livet i Europa är utvecklingen fortfarande långsam och ojämn. De framväxande könsdiskriminerande rörelserna som förespråkar en traditionell familjemodell hotar att försvaga framstegen. Jämställdhet mellan könen måste vara ett mål för alla parlament. Det behövs tydliga regler som gör det möjligt för parlamentens ledamöter och personal att ta med barn och spädbarn till parlamentslokalerna och att officiellt tillåta amning i lokalerna. Också de manliga politikerna bör uppmuntras att driva på förändringen och arbeta för jämställdhet mellan könen tillsammans med kvinnliga ledare.

Rapporten *Preventing and combating gender discrimination in health* (dok. 16286) behandlar den utbredda könsdiskrimineringen inom hälso- och sjukvården i Europa och tillgången till allmän hälso- och sjukvård. I resolution 2631 (2025) förutsätter församlingen en genusmedveten hälsopolitik, respektfull medicinsk utbildning, mångsidig representation inom forskningen och opartiska AI-system. Dessutom understryker församlingen de ekonomiska fördelarna med att bekämpa könsdiskriminering och uppmanar medlemsländerna att införa omfattande åtgärder mot könsrelaterade fördomar och könsrelaterat våld.

Jämställdhet gäller inte bara kvinnor, utan också män har rätt till likabehandling. Enligt rapporten *Sexual violence against men and boys* (dok. 16250) är sexuellt våld mot män och pojkar en kränkning av de mänskliga rättigheterna som kräver åtgärder av såväl myndigheterna som hela samhället. Det är vanligt att sexuellt våld inte anmäls, att våldsoffren stigmatiseras och att gärningarna tystas ned. Det finns relativt lite information och forskning om sexuellt våld mot män och pojkar i medlemsländerna, vilket delvis beror på underrapportering. I resolution 2629 (2025) efterlyses åtgärder för att inkludera män och pojkar i utarbetandet av handlingssätt som främjar jämställdhet. Det behövs utbildning, lagändringar och stödformer för att identifiera och utrota sexuellt våld.

Rapporten *Overcoming age-based discrimination against older persons* (dok. 16091) behandlar förbudet mot diskriminering av äldre. I resolution 2529 (2025) förutsätts ett människorättsbaserat förhållningssätt för att säkerställa jämlikhet, människovärde, autonomi och delaktighet för äldre i alla skeden av livet. I många länder ger den gällande rättsliga ramen, det vill säga lagstiftningen som helhet, inte samma skydd mot åldersdiskriminering som mot andra former av diskriminering. Församlingen uppmanar medlemsländerna att se över lagstiftningen för att förbjuda diskriminering på grund av ålder och säkerställa att jämställdhetsorganen har befogenheter att ingripa mot åldersdiskriminering.

5.4. Hållbar utveckling och socialpolitik

De sociala rättigheterna, såsom rätten till hälsa och boende, togs upp i församlingens diskussioner under året. Det geopolitiska läget, de ökade försvarsutgifterna och den oförutsägbara världsekonomin påverkar

medlemsländernas ekonomipolitik. De som har det sämst ställt drabbas hårdast av åtstramningar i staternas utgifter. Den parlamentariska församlingen påminner om betydelsen av en människorättsbaserad socialpolitik. Också FN:s mål för hållbar utveckling har lyfts fram.

Det behövs ren och säker energi till överkomligt pris för att trygga Europas fortsatta välstånd. Enligt rapporten *Analysis and guidelines for a sustainable and socially fair energy transition* (dok. 16182) är energifrågan central också i bekämpningen av den trippelkris som orsakas av föroreningar, klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald. I resolution 2611 (2025) uppmanar församlingen medlemsländerna att slopa stöden för fossila bränslen, öka investeringarna i sol- och vindkraft och smarta elnät samt stödja lokala initiativ inom produktion av ren energi, hållbar rörlighet och energieffektivare byggnader. Dessutom betonas betydelsen av att stärka medborgarnas egenmakt särskilt på kommunnivå och vikten av att främja gränsöverskridande samarbete för att stärka energisäkerheten. Marknadskrafterna kan inte nödvändigtvis i sig garantera en rättvis energiförsörjning, utan det kan behövas en stark statlig intervention.

Höga boendekostnader, svaga arbetsmarknadsförhållanden, krympande sociala trygghetssystem, strikt invandringspolitik och fattigdom driver allt fler till bostäder som inte uppfyller godtagbar boendestandard. Klimatförändringar, naturkatastrofer och väpnade konflikter hotar allt oftare rätten till en lämplig bostad. I rapporten *Analysis and guidelines to guarantee the right to housing* (dok. 16244) konstateras det att den mest kostnadseffektiva lösningen på situationen är att prioritera förebyggandet av bostadslöshet och bättre använda offentliga instrument för att säkerställa rätten till bostad. Rapporten hänvisar också till Helsingfors stads koncept Bostad först, som lyfts fram som ett bra sätt att bekämpa bostadslöshet bland unga. I resolution 2626 (2025) betonar församlingen att en lämplig bostad är en mänsklig rättighet, vilket innebär rätt att leva i säkerhet, fred och med bevarat människovärde i ett sunt hem som är säkert, tillgängligt och anpassat till behoven samt har basservice – dricksvatten, sanitet- och energifaciliteter – till skäligt pris. Församlingen understryker också vikten av att främja boende för särskilt utsatta grupper. Bostadspolitikerna måste ha en människorättsbaserad strategi som inkluderar icke-diskriminering, ansvarsskyldighet och delaktighet.

I rapporten *“Long Covid” and access to the right to health* (16088) uppmanar församlingen medlemsländerna att anta en människorättsbaserad strategi för att bekämpa postcovid. I resolution 2591 (2025) uppmanar församlingen medlemsländerna att på nationell nivå vidta samordnade offentliga åtgärder för att möta patienternas medicinska, sociala och yrkesmässiga behov och säkerställa deras tillgång till hälso- och sjukvård. För detta ändamål bör medlemsländerna inrätta tvärvetenskapliga kompetenscentrum. Att öka allmänhetens medvetenhet, utbilda hälso- och sjukvårdspersonal och inrätta tvärvetenskapliga centrum är viktiga åtgärder för att garantera de berörda parternas grundläggande rättigheter.

Rapporten *Promoting universal health coverage* (dok. 16243) tar ställning till hur man kan främja en allmän och jämlik hälsovård, vilket är en central politisk prioritet enligt FN:s globala hållbarhetsmål 3.8. I resolution 2627 (2025) erkänns rätten till skydd för hälsan som en oskiljaktig del av de mänskliga rättigheterna och människovärdet. Dessutom betonas lika tillgång till hälso- och sjukvård, särskilt för utsatta befolkningsgrupper, samt behovet av hållbar finansiering av primärvården.

5.5. Idrott och mänskliga rättigheter

Europarådets parlamentariska församling betonar vikten av att trygga de mänskliga rättigheterna också inom idrotten. Församlingen påminner om principer som delaktighet, jämställdhet och människovärde och om att idrott inte får användas som politiskt verktyg och att också idrottarna har yttrandefrihet. Under året tog församlingen ställning till ansvarstagandet inom idrotten och utredde hur de mänskliga rättigheterna tillgodoses i den olympiska rörelsen.

I juni antogs rapporten *Protecting human rights in and through sport: obligations and shared responsibilities* (dok. 16196), där det konstateras att mänskliga rättigheter, god förvaltning och miljöansvar ska inkluderas i

alla idrottsarrangemang. Internationella fotbollsförbundet FIFA och Europeiska fotbollsförbundet UEFA har gjort framsteg när det gäller människorättskraven, men genomförandet av dem är fortfarande bristfälligt och oklart. Valet av Saudiarabien som värd för fotbolls-VM 2034 har väckt stark kritik. I resolution 2607 (2025) uppmanar församlingen idrottsorganisationerna att i samband med tilldelningen av värdskap i ökande grad införa bindande människorättskrav, oberoende övervakning och rättsmedel för offer för kränkningar. I rekommendation 2297 (2025) till ministerkommittén hänvisar församlingen till Europarådets vidgade partiella avtal om idrott (Enlarged Partial Agreement on Sport, EPAS) och uppmanar församlingen att utvidga avtalets mandat till att gälla också främjande av mänskliga rättigheter och god förvaltning.

I rapporten *The Olympic Movement and peacekeeping: is sport neutrality serving sport values?* (dok. 16185) påpekas det att även om olympiska stadgan hänvisar till de mänskliga rättigheterna, är verkställigheten fortfarande inkonsekvent. I resolution 2608 (2025) varnar församlingen för att idrottens neutralitet inte får bli en förevändning för passivitet i samband med allvarliga överträdelser. Församlingen uppmanar Internationella olympiska kommittén (IOK) att stärka sitt engagemang för mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar. Idrott ska förena människor och främja fred och inte utgöra ett politiskt verktyg. Det är viktigt att idrottsutövarna fritt kan tala för mänskliga rättigheter. Länder som står värd för internationella idrottsevenemang måste förbinda sig till de mänskliga rättigheterna och sanktioner måste påföras för brott mot dem. Dessutom måste idrottens roll som främjare av fred och samförstånd stärkas genom en reform av den olympiska stadgan och genom utveckling av ett oberoende tillsynsorgan.

6. Uppföljning av medlemsåtagandena

Uppföljningen av medlemsåtagandena, dvs. granskningsprocessen, är en av församlingens viktigaste uppgifter. Granskningsprocessen inrättades 1995 på initiativ av Tarja Halonen (sd), medlem i Finlands dåvarande delegation. Den formaliserades 1997 när församlingen inrättade ett granskningsutskott med uppgift att övervaka att medlemsåtagandena fullgörs i de länder som är föremål för granskningen. Länder som i nuläget är föremål för granskning är Armenien, Azerbajdzjan, Bosnien och Hercegovina, Georgien, Ungern, Republiken Moldavien, Polen, Serbien, Turkiet och Ukraina. Flera av dessa länder har varit föremål för granskning sedan de anslöt sig till Europarådet. Granskningen övergår till efterhandsgranskning. I nuläget är Albanien, Montenegro och Nordmakedonien föremål för efterhandsgranskning.

Under de senaste åren har det visat sig vara utmanande att slutföra granskningsrapporterna. Till exempel godkändes den senaste granskningen angående Azerbajdzjan år 2017. En ny rapport har beretts i åtskilliga år, men godkännandet av den har fördröjts av valet i landet och senast av Azerbajdzjans beslut att inte delta i församlingens verksamhet. Förseningarna försvagar granskningsprocessens trovärdighet, även om processens syfte inte är att ställa medlemsstaterna i en ogynnsam dager utan att hjälpa dem att fullgöra sina medlemsåtaganden och skyldigheter.

Granskningsrapporten bygger på dialog och förutsätter att rapportörerna besöker mållandet för att diskutera med myndigheterna och det civila samhället. I rapporten *Progress of the Assembly's monitoring procedure* (dok. 16086), som regelbundet utvärderar granskningsprocessen, beklagar man att omsättningen bland rapportörerna var stor under år 2024. Avsaknaden av rapportörer hindrar landsbesök och försvårar dialogen med länderna, vilket i onödan förlänger processen. Granskningsrapporterna ger tidiga varningssignaler och är därför viktiga verktyg för Europarådet. I resolution 2580 (2025) konstateras det att granskningsutskottet bör överväga praktiska sätt att stärka granskningsprocessen och öka dess genomslag. Samarbetet med Venedigkommissionen fungerar utmärkt. Dessutom bör man överväga att översätta rapporterna till de granskade ländernas egna språk.

6.1. Azerbajdzjan

Azerbajdzjan beslöt år 2024 att dra sig ur den parlamentariska församlingens verksamhet sedan församlingen med röstsiffrorna 76–10–0 beslutat att inte godkänna delegationens fullmakter. Därför deltog Azerbajdzjans delegation inte i den parlamentariska församlingens verksamhet 2025, trots att landet fortfarande är medlem i Europarådet och deltar i regeringssamarbetet. Som en följd av församlingens beslut införde Azerbajdzjan inreseförbud för alla församlingsrepresentanter som röstade för att förkasta fullmakterna. I rapporten *Ensuring Parliamentary Assembly members can travel freely to carry out their work* (dok. 16252) uppmanas Azerbajdzjan att i egenskap av medlem i Europarådet agera i god tro och omedelbart häva de inrese restriktioner som landet påfört till följd av verksamheten i den parlamentariska församlingen. Enligt resolution 2630 (2025) ändrar församlingen sin arbetsordning i fråga om upphävande av medlemmarnas immunitet och uppdaterar sina anvisningar i frågan för att bättre stödja den centrala betydelsen av medlemmarnas fria rörlighet när de arbetar för församlingen. Situationen i Azerbajdzjan har också väckt oro inom ministerkommittén, och generalsekreteraren Alain Berset har uttryckt oro över att Azerbajdzjan inte kan utse en domare till Europadomstolen, eftersom dess delegation inte kan rösta om detta i församlingen. Församlingen utser samtliga domare vid Europadomstolen.

6.2. Bulgarien

Bulgarien anslöt sig till Europarådet 1992 och har sedan år 2000 varit föremål för granskningsutskottets efterhandsgranskning. I rapporten *Post-monitoring dialogue with Bulgaria* (dok. 16246) berömmar församlingen Bulgarien för att ha lyckats lösa den inrikespolitiska kris som ledde till att det hölls sju förtida parlamentsval under åren 2021–2024. Bulgarien har genomfört flera av Europarådets rekommendationer och åtgärdat legislativa brister som påtalats vid efterhandsgranskningen. Landet har också vidtagit åtgärder mot korruptionen.

Trots den positiva utvecklingen har Bulgarien fortfarande problem till exempel när det gäller mediefriheten. Även situationen för landets romska minoritet är oroande. Trots att det fortfarande finns utmaningar beslutar församlingen i resolution 2620 (2025) att avsluta efterhandsgranskningen av Bulgarien. Utvecklingen i Bulgarien följs i fortsättningen upp genom de periodiska rapporterna.

6.3. Georgien

Georgien anslöt sig till Europarådet den 27 april 1999. Georgien har förbundit sig att följa Europarådets principer om pluralistisk demokrati och rättsstatsprincipen samt att respektera de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Församlingen har med oro följt hur demokratin i Georgien har urholkats under de senaste åren och i synnerhet efter parlamentsvalet den 26 oktober 2024. Till följd av valet meddelade oppositionen att den bojkottar parlamentet. Vid demonstrationerna i efterdyningarna av valet begick myndigheterna överdrifter och det civila samhällets rörelsefrihet har ytterligare inskränkts. Regeringens besked om att frysa Georgiens EU-anslutningsprocess betraktas allmänt som ett svek mot regeringspartiets egna vallöften.

Vid sessionen i januari behandlades rapporten *Challenge, on substantive grounds, of the still unratified credentials of the delegation of Georgia* (dok. 16104), där det föreslogs att den georgiska delegationens fullmakter ska förklaras ogiltiga. Fullmakterna kan avslås antingen på stadgegrunder, varvid ärendet behandlas i stadgeutskottet, eller på faktagrunder, varvid ärendet behandlas i granskningsutskottet. Rapporten hänvisar till försvagningarna av yttrandefriheten och mötesfriheten i Georgien, lagstiftningen om utländska agenter, som kritiserats av rådets Venedigkommission, samt till de kraftiga attackerna mot oppositionen och det civila samhället. I resolution 2585 (2025) konstaterar församlingen att de ovannämnda åtgärderna strider mot Georgiens skyldigheter och åtaganden som medlem i rådet. Församlingen beslutade dock godkänna Georgiens fullmakter under förutsättning att de georgiska myndigheterna inleder en inkluderande process för att ingripa i brister i valen och utveckla vallagstiftningen, vidtar de åtgärder som krävs för att återuppta EU-

medlemskapsprocessen, upphör med angrepp mot demonstranter och dissidenter, fortsätter samarbetet med Europarådet också i granskningsprocessen och friger alla politiska fångar före församlingens session i april 2025. I resolutionen konstateras slutligen att eftersom de georgiska myndigheterna inte har vidtagit några som helst åtgärder för att stoppa kränkningarna av de mänskliga rättigheterna, begränsas delegationens mandat så att dess medlemmar inte har rätt att delta i alla utskott eller i valobservationer och att de inte får vara rapportörer eller kandidera till förtroendeuppdrag. Frågan om fullmakterna skulle tas upp på nytt vid sessionen i april 2025. Efter beslutet meddelade Georgiens delegation att den inte längre deltar i församlingens verksamhet.

Vid aprilsessionen behandlades rapporten *The situation in Georgia and follow up to Resolution 2585 (2025) "Challenge, on substantive grounds, of the still unratified credentials of the delegation of Georgia"* (dok. 16153). Rapporten beklagar Georgiens delegations beslut att avstå från församlingens verksamhet trots att dess fullmakter godkändes i januari. Georgiens beslut hindrar alla möjligheter till dialog och samarbete för att lösa landets utmaningar. I resolution 2600 (2025) konstateras det att Georgien inte har vidtagit några åtgärder för att förbättra situationen, som i stället har försämrats ytterligare. Genom ett flertal nya lagar försöker regeringen ytterligare försvaga det civila samhället och oppositionen. Församlingen uttrycker särskild oro över utredningarna av det främsta oppositionspartiet UNM (United National Movement), vars syfte är att kollektivt förbjuda hela partiets existens. I det rådande läget kan församlingen inte ratificera fullmakterna för Georgiens delegation 2025, även om Georgien skulle försöka tillsätta en ny delegation.

En brådskande debatt om situationen i Georgien fördes i oktober i Strasbourg. I rapporten *Upholding democracy and the rule of law in Georgia* (dok. 16271) konstateras det att det försämrade demokratiska läget i Georgien ger anledning att fråga sig om Georgien alls är villigt att fullgöra Europarådets medlemsåtaganden. Georgien har ignorerat församlingens alla farhågor och rekommendationer om den demokratiska krisen i landet. Den snabba tillbakagången för demokratin, isoleringen från europeiska värderingar, attackerna mot politiska motståndare och åtal mot medlemmar i Georgiens tidigare delegation ger anledning att fråga sig om det överhuvudtaget finns någon demokrati i landet. Resolution 2624 (2025) tar upp de senaste händelserna i Georgien och fördömer myndigheternas odemokratiska åtgärder som strider mot de mänskliga rättigheterna. Församlingen är beredd att föra en dialog, men det kan bara ske om Georgien visar sitt engagemang för Europarådets grundläggande värderingar och medlemsåtagandena. Församlingen hänvisar till artikel 52 i Europakonventionen, enligt vilken medlemsländerna åläggs att på anmodan ge upplysningar om hur dess inhemska lagstiftning säkerställer en effektiv tillämpning av bestämmelserna i konventionen. Dessutom uppmanas medlemsländerna att hos Europadomstolen anföra mellanstatliga klagomål enligt artikel 33 i Europakonventionen över Georgien.

6.4. Turkiet

Turkiet är en av Europarådets äldsta medlemmar. Landet anslöt sig till organisationen den 13 april 1950. Turkiet blev föremål för granskning 1996, och processen övergick till efterhandsgranskning 2004. Statskupsförsöket 2016 och försämringen av människorättssituationen till följd av det ledde till att en ny granskningsprocess inleddes 2017.

Den senaste granskningsrapporten om Turkiet lämnades 2022, men det demokratiska läget i Turkiet har också efter det varit föremål för flera andra rapporter samt brådskande och aktuella debatter. Under de senaste åren har flera oppositionspolitiker och dissidenter gripits i Turkiet, eftersom de upplevs hota det regerande partiets ställning. Församlingen kommenterade också gripandet av en turkisk ungdomsdelegat i augusti. Enes Hocaogullari greps i Turkiet den 4 augusti 2025 på grund av ett anförande om polisvåld som han hållit i Strasbourg.

Vid aprilsessionen fördes en brådskande debatt om ärendet *The arrest of the Mayor of Istanbul and the state of democracy and human rights in Türkiye* (dok. 16151). I rapporten konstateras det att Istanbuls borgmästare

Ekrem İmamoğlu häktades åtalad för korruption och medhjälp till terrorism endast fyra dygn innan oppositionspartiet CHP (Cumhuriyet Halk Partisi) skulle utse den populära borgmästaren till partiets kandidat i presidentvalet 2028. Samtidigt avsattes han från sin post, och hans universitetsexamen upphävdes. Universitetsexamen är en konstitutionell förutsättning för deltagande i presidentvalet. Församlingen uttrycker i resolution 2597 (2025) allvarlig oro över dessa beslut som verkar vara politiskt motiverade och ett försök att försvaga oppositionen, tysta motståndarna, stoppa pluralismen och begränsa den fria debatten.

Fängslandet ledde till omfattande fredliga demonstrationer i de största städerna i Turkiet. President Erdoğan kallade det gatuterrorism och myndigheterna använde överdimensionerat våld mot demonstranterna. Församlingen fördömer polisens och myndigheternas agerande mot demonstranterna. Det är också oroväckande att journalister attackeras och att mediefältet blir allt ensidigare, och församlingen påminner om att mötesfriheten är en rättighet som garanteras i Europakonventionen och som kan begränsas endast under vissa förutsättningar. Turkiet uppmanades att omedelbart frige İmamoğlu och återställa hans universitetsexamen. Turkiet måste respektera yttrande- och mötesfriheten och upphöra med de oproportionerliga åtgärderna mot demonstranter. Alla kränkningar måste utredas noggrant och oberoende. Turkiet måste också säkerställa fria val i enlighet med internationella standarder. Medlemsländerna uppmanas att fördöma arresteringarna.

6.5. Ungern

Ungern blev medlem i Europarådet 1990, då församlingen ännu inte tillämpade någon granskningsprocess. I och med det förändrade demokrati- och rättsstatsläget i Ungern beslutade församlingen 2022 att inleda en granskningsprocess för landet. Efter grundlagsreformen 2011 har församlingen noga följt processens konsekvenser för den demokratiska utvecklingen i Ungern. Mellan 2011 och 2021 antog församlingen ett flertal resolutioner och rekommendationer om situationen i Ungern och bad rådets Venedigkommission yttra sig om flera lagprojekt. Särskilt försvagningarna av rättsväsendets och mediernas oberoende väckte oro.

I den första övervakningsrapporten om Ungern, *The Honouring of membership obligations to the Council of Europe by Hungary*, (dok. 16249) konstateras att utvecklingen i landet är oroande. Flera mekanismer för demokratisk kontroll, såsom författningsdomstolen och högsta domstolen, har försvagats under de senaste åren. Också öppenheten och transparensen i lagstiftningsprocesserna har begränsats. Det nuvarande valsystemet garanterar inte fria och rättvisa val. Korruptionen är omfattande och ägandet av media alltför koncentrerat. Det civila samhällets rörelseutrymme är begränsat. I resolution 2617 (2025) konstateras det att Ungern sedan 2020 har haft en särskild rättsordning på grund av det undantagstillstånd som regeringen har utlyst. Det begränsar transparensen och det offentliga hörandet i lagstiftningsprocesserna. Venedigkommissionen har i flera yttranden konstaterat att den ungerska vallagstiftningen inte följer internationella standarder och bör ses över. Korruptionen på hög nivå åtgärdas inte tillräckligt. Mediernas och det civila samhällets rörelseutrymme har krympt. Församlingen beslutar att fortsätta granskningen av Ungern i gott samarbete med de ungerska myndigheterna.

7. Förbindelser med tredje länder

Europarådet har ett nära samarbete med länderna i närområdena, eftersom det bidrar till att främja organisationens värderingar också utanför organisationen. Respekt för demokratin, rättsstaten och de mänskliga rättigheterna främjar allmänt samhällsstabilitet, fred och välfärd och har positiva konsekvenser också i Europarådets medlemsländer. Den allvarliga oron över den humanitära situationen i Gaza var accentuerat aktuell under året, och församlingen behandlade frågan vid nästan varje session. För att säkerställa dialog fick också företrädare för det israeliska parlamentet, Knesset, och den palestinska nationalförsamlingen tala i sessionsalen.

Israels rätt att yttra sig sammanhänger med att Israel har varit observatörsland i församlingen sedan 1957. Andra observatörsländer är Kanada och Mexiko, vars parlamentsledamöter regelbundet deltar i församlingens sessioner. Det palestinska nationalrådet har varit församlingens demokratipartner sedan 2011, och också medlemmarna i dess delegation har yttranderätt i sessionssalen. Andra demokratipartner är Jordanien, Kirgizistan och Marocko. I och med demokratipartnerskapet utarbetar församlingen regelbundet rapporter om demokratiutvecklingen i dessa länder och ger rekommendationer till länderna. Dessutom kan församlingen på kallelse observera valen i dessa länder.

7.1. Kazakstan

Kazakstan har ingen formell relation till Europarådet, men församlingen har länge följt utvecklingen i . I resolution 1526 (2006) erkänner församlingen landets strategiska betydelse och dess vilja att samarbeta med europeiska institutioner. I resolution 2193 (2017) konstaterar församlingen att utvecklingen i Kazakstan varit positiv och välkomnar landets intresse för Europarådets konventioner.

Enligt den senaste rapporten, *The Parliamentary Assembly should support Kazakhstan to continue its democratic reforms* (dok. 16245), har Kazakstan sedan 2019 under ledning av president Kasym-Zjomart Tokajev genomfört reformer som syftar till att omkalibrera det politiska systemet, stärka rättsstatsprincipen, förbättra skyddet av de mänskliga rättigheterna och skapa rum för ett mer pluralistiskt samhälle. Reformarbetet pågår fortfarande – och har också mött en hel del kritik. Det civila samhället har påpekat att makten fortfarande är centraliserad, att staten kontrollerar medierna och att avvikande åsikter fortsatt motarbetas, trots de pågående reformerna. I resolution 2616 (2025) betonas att församlingen har förbundit sig att samarbeta med Kazakstan och stödja landet i den demokratiska utvecklingen. Grundlagsreformerna är ett steg i rätt riktning. Kazakstan uppmanas att ansluta sig till Europarådets konventioner, däribland Istanbulkonventionen. Myndigheterna i Kazakstan uppmanas att fortsätta reformerna med stöd från Europarådet. Dessutom påminner församlingen om att kritisk debatt är en del av det demokratiska samhället och måste tolereras. Mediernas frihet måste främjas och rättssystemets oberoende säkerställas. I samband med behandlingen av rapporten höll senatens talman Mäulen Äsjimbajev ett anförande inför församlingen.

7.2. Mellanöstern

Enligt rapporten *The absolute and urgent need to end the humanitarian crisis for women, children and the hostages in Gaza* (dok. 16093) har Israels angrepp i Gaza orsakat en ofattbar humanitär kris. Mer än 43 000 personer har mist livet. Över 100 000 civila har blivit skadade. Kvinnor och barn beräknas utgöra 70 procent av offren. Också humanitära arbetare och strukturer har angripits. I resolution 2582 (2025) uppmanar församlingen medlemsstaterna och parterna i konflikten att aktivt ingripa i den humanitära nödsituationen i Gaza. Församlingen fördömer kraftigt Hamas terrorattack mot Israel den 7 oktober 2023 och uppmanar på nytt Hamas att omedelbart frige alla fångar som fortfarande sitter fängslade. Samtidigt orsakar Israels fortsatta bombningar och markangrepp oskäligt lidande i Gaza. Det behövs ett omedelbart eldupphör och ett slut på attackerna mot civila. Civila mål och människor får inte användas som sköldar. FN:s biståndsorganisation för palestinska flyktingar UNRWA:s funktionsförmåga måste garanteras.

Under den brådskande debatten vid sessionen i juni uttrycktes allvarlig oro över situationen i Gaza och dess vidare konsekvenser i Mellanöstern. I rapporten *Global peace under threat: halting the humanitarian catastrophe in Gaza and addressing the wider conflict in the Middle East* (dok. 16210) påminner den parlamentära församlingen om att den klart fördömt Hamas terrorattack i Israel. Samtidigt är församlingen djupt oroad över följderna av Israels motåtgärder i Mellanöstern och krigets konsekvenser för den humanitära situationen i Gaza, som inte på något sätt kan utmålas som oundviklig. Israel måste respektera internationell humanitär rätt och visa mänsklighet. Varaktig fred kan inte uppnås genom militär konfrontation. Också Irans agerande fördöms som en allvarlig eskalering. I resolution 2609 (2025) kräver församlingen att gisslan friges,

fördömer utsvältning som krigföringsmetod och uppmanar Israel och det internationella samfundet att iaktta sina internationella åtaganden. Församlingen stöder en rättvis tvåstatslösning.

Vid den brådskande debatten vid oktobersessionen antogs resolution 2623 (2025) *Urgent call to put an end to the devastating humanitarian catastrophe and the killing of journalists in Gaza* (dok. 16237). Församlingen fördömer än en gång Hamas för att ha inlett kriget och Israel för dess oproportionerliga svar, vilket har lett till att 63 000 palestinier har mist livet. Kriget har kränkt humanitär rätt genom att hindra biståndstransporter till Gaza och genom attacker mot civila.

Flera europeiska länder erkände Palestina 2025. Syftet med detta är att skapa politiska förutsättningar för att uppnå varaktig fred. Omkring 200 journalister som rapporterat om vad som händer i Gaza har dödats genom krigshandlingarna. Församlingen fördömer dessa gärningar och uppmanar till ett slut på attackerna mot journalister och deras familjer. Alla kränkningar måste utredas öppet och oberoende.

7.3. Belarus

Europarådet beviljade Belarus en särskild gäststatus (*special guest*) den 16 september 1992, men den frystes genom presidiets beslut den 13 januari 1997. Därefter fortsatte dock dialogen med Belarus, men avslutades helt efter att Ryssland inlett sitt anfallskrig mot Ukraina. Sedan dess har samarbetet fortsatt med de belarusiska demokratiska krafterna, ledda av Svjatlana Tsichanouskaja. Sedan 2025 har de demokratiska krafterna i Belarus fått utse en delegation till församlingens sessioner. Församlingens president Theodoros Rousopoulos (Grekland, EPP) konstaterade i sitt öppningstal inför sessionen 2025 att fuskvalet i Belarus inföll samma dag som företrädare för de demokratiska krafterna för första gången fick tillträde till sessionssalen.

Valet i Belarus var föremål för en brådskande debatt under samma session. I resolution 2587 (2025), som baserar sig på rapporten *The urgent need for free and fair elections in Belarus* (dok. 16105), påminns det om att rätten att rösta och ställa upp i val är en grundläggande förutsättning för demokratin. Det ohederliga presidentvalet i Belarus är ett exempel på president Aleksandr Lukasjenkos systematiska åtgärder för att undergräva demokratin. Politiska arresteringar och hot mot medborgarna har fått en halv miljon vitryssar att lämna sitt hemland, och många trakasseras också efter att de lämnat landet. Församlingen konstaterar att demokratiska val inte kan hållas om mänskliga rättigheter, yttrandefrihet och mötesfrihet inte respekteras. Valen i Belarus uppfyller inte dessa villkor och är därför inte legitima. Belarus måste frige alla politiska fångar, stoppa förföljelsen av politiska motståndare och säkerställa en fredlig övergång till demokrati. Europarådets medlemsländer måste fortsätta att stödja de demokratiska krafterna i Belarus, avvisa alla försök att erkänna valresultatet i Belarus och erbjuda belarusierna säkra sätt att ansöka om internationellt skydd.

7.4. Ryssland

Ryssland uteslöts från Europarådet den 16 mars 2022, efter att landet inlett ett olagligt anfallskrig mot Ukraina. Sedan dess har Europarådet inte samarbetat med det officiella Ryssland. År 2023 inledde församlingen ett samarbete med de demokratiska krafterna i Ryssland och har ordnat flera möten med dem inom ramen för politiska utskottet. Erik-Niiles Kross (Estland, ALDE) utnämndes 2024 till församlingens allmänna rapportör om de demokratiska krafterna i Ryssland. I samband med mandatet utarbetades också en definition av de demokratiska krafterna: de måste dela Europarådets värderingar, erkänna den regelbaserade världsordningen, respektera Ukrainas suveränitet och territoriella integritet samt aktivt motsätta sig president Vladimir Putins regim och främja ett demokratiskt Ryssland. Den allmänna rapportören är kontaktperson mellan församlingen och de demokratiska krafterna i Ryssland och stödjer uppnåendet av de demokratiska målen.

Vid oktobersessionen godkändes rapporten *Russian democratic forces* (dok. 16247), där det konstateras att det viktigaste målet med samarbetet är att nå de ryska krafter som vill främja demokrati, mänskliga

rättigheter och fredliga relationer. Församlingen vill upprätthålla en dialog med såväl de politiska aktörerna som medierna och det civila samhället. I resolution 2621 (2025) beslutade man att inrätta ett forum för dialog mellan församlingen och landsflyktiga representanter för de ryska demokratiska krafterna. I och med forumet får representanter för de demokratiska krafterna delta i utskottsmöten under sessionsveckorna och, med ordförandens tillstånd, hålla anföranden. Dessutom uppställs kriterier för representanterna i forumet. Deltagarna får inte använda officiella ryska symboler vid församlingens evenemang. Dessutom önskas det att minoriteternas rättigheter främjas, eftersom det är en viktig del av ett demokratiskt samhälle.

BILAGA 1 Finlands delegation 1.1–31.12.2025

ORDFÖRANDE

Miapetra KUMPULA-NATRI (sd)

VICE ORDFÖRANDE

Saara-Sofia SIRÉN (saml)

MEDLEMMAR

Jarno LIMNELL (saml)

Mira NIEMINEN (saf)

Minna REIJONEN (saf)

ERSÄTTARE

Pauli AALTO-SETÄLÄ (saml) 1.1–7.2.2025

Pekka AITTAKUMPU (saf)

Tuula HAATAINEN (sd)

Petri HONKONEN (cent)

Anna-Kristiina MIKKONEN (sd)

Henrik VUORNOS (saml) 11.2.2025–

SEKRETARIAT

Maria FAGERHOLM, råd för internationella ärenden, delegationens sekreterare

Venja HENNINGSEN, sakkunnig i internationella frågor, delegationens biträdande sekreterare

Katariina HUHTA, sekreterare vid internationella avdelningen, delegationens assistent

BILAGA 2 Delegationens medlemskap i utskott och underutskott 1.1–31.12.2025

STÄNDIGA UTSKOTTET <i>STANDING COMMITTEE</i>	Miapetra KUMPULA-NATRI, medlem Saara-Sofia SIRÉN, ersättare
UTSKOTTET FÖR POLITISKA FRÅGOR OCH DEMOKRATI <i>COMMITTEE ON POLITICAL AFFAIRS AND DEMOCRACY</i>	Miapetra KUMPULA-NATRI, medlem Saara-Sofia SIRÉN, ersättare
<i>Sub-Committee on the Middle East and the Arab World</i>	
<i>Sub-Committee on External Relations</i>	Miapetra KUMPULA-NATRI
<i>Sub-Committee on the Western Balkans</i>	
UTSKOTTET FÖR JURIDISKA FRÅGOR OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER <i>COMMITTEE ON LEGAL AFFAIRS AND HUMAN RIGHTS</i>	Anna-Kristiina MIKKONEN, medlem Saara-Sofia SIRÉN, ersättare
<i>Sub-Committee on Human Rights</i>	
<i>Sub-Committee on the Implementation of Judgments of the European Court of Human Rights</i>	Saara-Sofia SIRÉN
<i>Sub-Committee on Artificial Intelligence and Human Rights</i>	
UTSKOTTET FÖR SOCIALA FRÅGOR, HÄLSA OCH HÅLLBAR UTVECKLING <i>COMMITTEE ON SOCIAL AFFAIRS, HEALTH AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT</i>	Minna REIJONEN, medlem Miapetra KUMPULA-NATRI, ersättare
<i>Sub-Committee on the European Social Charter</i>	Minna REIJONEN, medlem
<i>Sub-Committee on Europe Prize</i>	Minna REIJONEN, medlem
UTSKOTTET FÖR MIGRATION, INTERNATIONELLT SKYDD OCH EKONOMISKT SAMARBETE <i>COMMITTEE ON MIGRATION, INTERNATIONAL PROTECTION AND ECONOMIC COOPERATION</i>	Petri HONKONEN, medlem Pekka AITTAKUMPU, ersättare
<i>Sub-Committee on Refugee and Migrant Children and Young People</i>	Petri HONKONEN, medlem
<i>Sub-Committee on Diasporas and Integration</i>	Petri HONKONEN, medlem
<i>Sub-Committee on Migrant Smuggling and Trafficking in Human Beings</i>	
UTSKOTTET FÖR KULTUR, VETENSKAP, UTBILDNING OCH MEDIA <i>COMMITTEE ON CULTURE, SCIENCE, EDUCATION AND MEDIA</i>	Jarno LIMNELL, medlem Pauli AALTO-SETÄLÄ, ersättare 1.1–7.2.2025

	Henrik VUORNOS, ersättare 11.2.2025–
<i>Sub-Committee on Media and Information Society</i>	Jarno LIMNELL, medlem
<i>Sub-Committee on Culture, Education and Democratic Values</i>	
<i>Sub-Committee on Youth and the Society of the Future</i>	
UTSKOTTET FÖR JÄMSTÄLLDHET OCH ICKE-DISKRIMINERING <i>COMMITTEE ON EQUALITY AND NON-DISCRIMINATION</i>	Mira NIEMINEN, medlem Tuula HAATAINEN, ersättare
<i>Sub-Committee on Rights of Minorities</i>	
<i>Sub-Committee on Disability, Multiple and Intersectional Discrimination</i>	Tuula HAATAINEN, medlem
<i>Sub-Committee on Gender Equality</i>	Tuula HAATAINEN, medlem
UTSKOTTET FÖR VAL AV DOMARE TILL EUROPADOMSTOLEN <i>COMMITTEE ON THE ELECTION OF JUDGES TO THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS</i>	
UTSKOTTET FÖR PROCEDURFRÅGOR <i>COMMITTEE ON RULES OF PROCEDURE AND IMMUNITIES</i>	
UTSKOTTET FÖR GRANSKNING AV MEDLEMSLÄNDERNAS UPPFYLLANDE AV SINA ÅTAGANDEN (GRANSKNINGSUTSKOTTET) <i>COMMITTEE ON HONOURING OF OBLIGATIONS AND COMMITMENTS BY MEMBER STATES</i>	Miapetra KUMPULA-NATRI, medlem Petri HONKONEN, medlem Saara-Sofia SIRÉN, ersättare
<i>Sub-Committee on Conflicts between Council of Europe Member States</i>	
PRESIDIET <i>BUREAU</i>	<i>Den parlamentariska församlingens ordförande och vice ordförande, ordförande för de politiska grupperna och utskotten</i> Miapetra KUMPULA-NATRI

Nätverk

Network on the Children of Ukraine – Miapetra KUMPULA-NATRI, vice ordförande

Network of Contact Parliamentarians for a healthy environment – Minna REIJONEN, medlem

Parliamentary Network Women Free from Violence – Minna REIJONEN, medlem

BILAGA 3 Beslut av den parlamentariska församlingen 2025

3.1 Resolutioner

En resolution avser dels ett beslut av den parlamentariska församlingen i en fråga som den är behörig att genomföra, dels en ståndpunkt som den parlamentariska församlingen företräder och ensam är ansvarig för.

Resolution 2580 (2025)	Progress of the Assembly's monitoring procedure (January – December 2024) (dok. 16086)
Resolution 2581 (2025)	The need for a renewed rules-based international order (dok. 16087)
Resolution 2582 (2025)	The absolute and urgent need to end the humanitarian crisis for women, children and the hostages in Gaza (dok. 16093)
Resolution 2583 (2025)	Addressing risks to human rights and the rule of law posed by mercenaries and private military and security companies: a call for comprehensive regulation (dok. 16092)
Resolution 2584 (2025)	Multiperspectivity in remembrance and history education for democratic citizenship (dok. 16090)
Resolution 2585 (2025)	Challenge, on substantive grounds, of the still unratified credentials of the parliamentary delegation of Georgia (dok. 16104)
Resolution 2586 (2025)	Immigration, one of the answers to Europe's demographic ageing (dok. 16072)
Resolution 2587 (2025)	The urgent need for free and fair elections in Belarus (dok. 16105)
Resolution 2588 (2025)	European commitment to a just and lasting peace in Ukraine (dok. 16106)
Resolution 2589 (2025)	Women in the economy: employment, entrepreneurship and gender-responsive budgeting (dok. 16068)
Resolution 2590 (2025)	Regulating content moderation on social media to safeguard freedom of expression (dok. 16089)
Resolution 2591 (2025)	“Long Covid” and access to the right to health (dok. 16088)
Resolution 2592 (2025)	Overcoming age-based discrimination against older persons (dok. 16091)
Resolution 2593 (2025)	Foreign interference: a threat to democratic security in Europe (dok. 16131)
Resolution 2594 (2025)	Modification of various provisions of the Assembly's Rules of Procedure (dok. 16137)
Resolution 2595 (2025)	Putting an end to collective expulsions of aliens (dok. 16135)
Resolution 2596 (2025)	Respect for the rule of law and the fight against corruption within the Council of Europe (dok. 16138)
Resolution 2597 (2025)	The arrest of the Mayor of Istanbul and the state of democracy and human rights in Türkiye (dok. 16151)
Resolution 2598 (2025)	Russian war of aggression against Ukraine: the need to ensure accountability and avoid impunity (dok. 16152)
Resolution 2599 (2025)	Implementation of judgments of the European Court of Human Rights (dok. 16134)
Resolution 2600 (2025)	The situation in Georgia and follow up to Resolution 2585 (2025) “Challenge, on substantive grounds, of the still unratified credentials of the parliamentary delegation of Georgia” (dok. 16153)
Resolution 2601 (2025)	Legal aspects of the accession of the European Union to the European Convention on Human (dok. 16126)
Resolution 2602 (2025)	Interconnections between the Council of Europe and the European Political Community (dok. 16128)
Resolution 2603 (2025)	Strengthening relations between the Council of Europe and Latin America (dok. 16129)

Resolution 2604 (2025)	Expenditure of the Parliamentary Assembly for the biennium 2026-2027 (dok. 16166)
Resolution 2605 (2025)	Legal and human rights aspects of the Russian Federation's aggression against Ukraine (dok. 16193)
Resolution 2606 (2025)	Support for political negotiations to enforce exchange and release of prisoners of war (dok. 16197)
Resolution 2607 (2025)	Protecting human rights in and through sport: obligations and shared responsibilities (dok. 16196)
Resolution 2608 (2025)	The Olympic Movement and peacekeeping: is sport neutrality serving sport values? (dok. 16185)
Resolution 2609 (2025)	Global peace under threat: halting the humanitarian catastrophe in Gaza and addressing the wider conflict in the Middle East (dok. 16210)
Resolution 2610 (2025)	Social mobilization, social unrest and police reaction in Council of Europe member States: is there a need for a new social contract? (dok. 16191)
Resolution 2611 (2025)	Analysis and guidelines for a sustainable and socially fair energy transition (dok. 16182)
Resolution 2612 (2025)	Saving the lives of migrants at sea and protecting their human rights (dok. 16195)
Resolution 2613 (2025)	The challenges and needs of public and private actors involved in migration management (dok. 16192)
Resolution 2614 (2025)	Women's rights in Europe – Progress and challenges (dok. 16211)
Resolution 2615 (2025)	Promoting inclusive participation in parliamentary life: gender equality, accessibility and inclusive policies (dok. 16183)
Resolution 2616 (2025)	The Parliamentary Assembly should support Kazakhstan to continue its democratic reforms (dok. 16245)
Resolution 2617 (2025)	The honouring of membership obligations to the Council of Europe by Hungary (dok. 16249)
Resolution 2618 (2025)	Journalists matter: the need to step up efforts to liberate Ukrainian journalists held in captivity by the Russian Federation (dok. 16237)
Resolution 2619 (2025)	Youth movements for Democracy (dok. 16239)
Resolution 2620 (2025)	Post-monitoring dialogue with Bulgaria (dok. 16246)
Resolution 2621 (2025)	Russian democratic forces (dok. 16247)
Resolution 2622 (2025)	Russia: new threats to European democracies (dok. 16272)
Resolution 2623 (2025)	Urgent call to put an end to the devastating humanitarian catastrophe and the killing of journalists in Gaza (dok. 16273)
Resolution 2624 (2025)	Uphold democracy and the rule of law in Georgia (dok. 16271)
Resolution 2625 (2025)	Political parties and democracy (dok. 16248)
Resolution 2626 (2025)	Analysis and guidelines to guarantee the right to housing (dok. 16244)
Resolution 2627 (2025)	Promoting universal health coverage (dok. 16243)
Resolution 2628 (2025)	Artificial Intelligence and migration (dok. 16240)
Resolution 2629 (2025)	Sexual violence against men and boys (dok. 16250)
Resolution 2630 (2025)	Ensuring Parliamentary Assembly members can travel freely to carry out their work (dok. 16252)
Resolution 2631 (2025)	Preventing and combating gender discrimination in health (dok. 16296)
Resolution 2632 (2025)	Identifying and managing conflicts of interest in the Parliamentary Assembly (dok. 16287)
Resolution 2633 (2025)	Modification of various provisions of the Assembly's Rules of Procedure (dok. 16292)
Resolution 2634 (2025)	Increasing members' active participation in the work of the Parliamentary Assembly (dok. 16293)

3.2 Rekommendationer

Med rekommendation avses ett förslag som den parlamentariska församlingen lägger fram inför ministerkommittén och vars genomförande inte hör till den parlamentariska församlingen utan till regeringarna.

Rekommendation 2288 (2025)	The need for a renewed rules-based international order (dok. 16087)
Rekommendation 2289 (2025)	Addressing risks to human rights and the rule of law posed by mercenaries and private military and security companies: a call for comprehensive regulation (dok. 16092)
Rekommendation 2290 (2025)	Multiperspectivity in remembrance and history education for democratic citizenship (dok. 16090)
Rekommendation 2291 (2025)	Overcoming age-based discrimination against older persons (dok. 16091)
Rekommendation 2292 (2025)	Foreign interference: a threat to democratic security in Europe (dok. 16131)
Rekommendation 2293 (2025)	Respect for the rule of law and the fight against corruption within the Council of Europe (dok. 16138)
Rekommendation 2294 (2025)	Russian war of aggression against Ukraine: the need to ensure accountability and avoid impunity (dok. 16152)
Rekommendation 2295 (2025)	Implementation of judgments of the European Court of Human Rights (dok. 16134)
Rekommendation 2296 (2025)	Strengthening relations between the Council of Europe and Latin America (dok. 16129)
Rekommendation 2297 (2025)	Protecting human rights in and through sport: obligations and shared responsibilities (dok. 16196)
Rekommendation 2298 (2025)	Saving the lives of migrants at sea and protecting their human rights (dok. 16195)
Rekommendation 2299 (2025)	Youth movements for democracy (dok. 16239)
Rekommendation 2300 (2025)	Artificial Intelligence and migration dok. 16240)

3.3 Yttranden

Ministerkommittén ska begära yttrande av den parlamentariska församlingen i frågor som gäller medlemskap och godkännande av konventioner.

Yttrande 304 (2025)	Draft convention for the protection of the profession of lawyer (dok. 16094)
Yttrande 305 (2025)	Draft Council of Europe convention on the protection of the environment through criminal law (dok. 16120)
Yttrande 306 (2025)	Draft third additional protocol to the European Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters (dok. 16139)
Yttrande 307 (2025)	Draft protocol amending the Council of Europe Convention on the Prevention of Terrorism (dok. 16186)
Yttrande 308 (2025)	Draft convention establishing an international claims commission for Ukraine (dok. 16270)
Yttrande 309 (2025)	Draft Council of Europe convention on the co-production of audiovisual works in the form of series (dok. 16238)

BILAGA 4 Församlingens och ständiga utskottets gästtalare år 2025

Statliga gäster

Xavier BETTEL, Luxemburgs utrikes- och utrikeshandelsminister*	27.1.2025
Luc FRIEDEN, Luxemburgs premiärminister	29.1.2025
Xavier ESPOT ZAMORA, Andorras premiärminister	8.4.2025
Xavier BETTEL, Luxemburgs utrikes- och utrikeshandelsminister*	9.4.2025
H.K.H. Guillaume V, storhertig av Luxemburg	9.4.2025
Angelo FARRUGIA, talman i Maltas representanthus	23.5.2025
Ian BORG*, Maltas vice premiärminister, utrikeshandels- och turismminister	24.6.2025
Robert ABELA, Maltas premiärminister	25.6.2025
Volodymyr ZELENSKYJ, Ukrainas president	25.6.2025
Gordan GRLIĆ-RADMAN, Kroatians utrikes- och Europaminister	26.6.2025
Nikol PASJINJAN, Armeniens premiärminister	30.9.2025
Ian BORG*, Maltas vice premiärminister, utrikeshandels- och turismminister	30.9.2025
Mäulen ÄSJIMBAJEV, talman i senaten i Kazakstan	30.9.2025
Myriam SPITERI DEBONO, Maltas president	1.10.2025
Clifton GRIMA, Maltas utbildnings-, idrotts-, ungdoms-, forsknings- och innovationsminister	1.10.2025
Igor GROSU, talman i Moldaviens parlament	21.11.2025

* *Ministerkommitténs ordförande*

Företrädare för internationella organisationer och det civila samhället

Patriark Bartolomeos I, ekumenisk patriark	27.1.2025
Marko BOŠNJAK, Europadomstolens president	28.1.2025
Richard HERMER, justitiekansler i England, Wales och Nordirland	30.1.2025
Michael O'FLAHERTY, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter	7.4.2025
Mattias GUYOMAR, Europadomstolens president	24.6.2025
Beata JONITE, direktör för politik- och påverkansarbete, Lettlands Marta-center	21.11.2025

BILAGA 5 Europarådets medlemsstater

Stiftande medlemmar 1949

Belgien	6.11.1990	Ungern
Danmark	26.11.1991	Polen
Frankrike	7.5.1992	Bulgarien
Irland	14.5.1993	Estland
Italien	14.5.1993	Litauen
Norge	14.5.1993	Slovenien
Luxemburg	30.6.1993	Tjeckien
Nederländerna	30.6.1993	Slovakien
Sverige	7.10.1993	Rumänien
Storbritannien	10.11.1994	Andorra

Medlemsstater som anslutit sig senare

9.8.1949	Grekland	10.2.1995	Lettland
7.3.1950	Island	13.7.1995	Albanien
13.4.1950	Turkiet	13.7.1995	Moldavien
13.7.1950	Tyskland	9.11.1995	Ukraina
16.4.1956	Österrike	9.11.1995	Makedonien
24.5.1961	Cypern	6.11.1996	Kroatien
6.5.1963	Schweiz	27.4.1999	Georgien
29.4.1965	Malta	25.1.2001	Armenien
22.9.1976	Portugal	25.1.2001	Azerbajdzjan
24.11.1977	Spanien	24.4.2002	Bosnien och Hercegovina
23.11.1978	Liechtenstein	3.4.2003	Serbien
16.11.1988	San Marino	6.10.2004	Monaco
5.5.1989	Finland	11.5.2007	Montenegro

Ryssland uteslöts ur organisationen 16.3.2022.

OBSERVATÖRER I EUROPARÅDETS MINISTERKOMMITTÉ

7.3.1970	Heliga stolen
10.1.1996	USA
29.5.1996	Kanada
20.11.1996	Japan
1.12.1999	Mexiko

OBSERVATÖRER I EUROPARÅDETS PARLAMENTARISKA FÖRSAMLING

2.12.1957	Israel
28.5.1997	Kanada
4.11.1999	Mexiko

BILAGA 6 Conference on Deported Ukrainian Children: European Actions

Program 15.5.2025

Introductory statements

Ms. Miapetra Kumpula-Natri, Vice-President of PACE, Introductory words

Mr. Jussi Halla-aho, Speaker of the Parliament of Finland, Welcoming words

Ms. Sanni Grahn-Laasonen, Minister of Social Security, Finland

Mr. Dmytro Lubinets, Ukrainian Parliament Commissioner for Human Rights, ONLINE

Ms. Despina Chatzivassiliou, Secretary General of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe

Mr. Michael Mc Grath, EU Commissioner for Democracy, Justice, the Rule of Law and Consumer Protection (video message)

Illegality of deportation of Ukrainian children: accountability and restoration of justice

Moderated by: Ms. Olena Khomenko (Ukrainian MP, Chair of the PACE Network Ukrainian Children)

Ms. Pia Kauma, President of the OSCE PA

Mr. Andrew Gardner, ODIHR, Deputy Head of the Human Rights Department

Ms. Victoria Litvinova, Acting Prosecutor General of Ukraine

Ms. Kateryna Rashevskaya, legal expert at the Regional Center for Human Rights

Ms. Katarina Lughofer, Head of Sector Director's Office, EU Agency for Fundamental Rights (FRA)

Return of children: what can be done?

Moderated by: Ms. Miapetra Kumpula-Natri (Finnish MP, Vice-President of PACE)

Ms Ewa Kopacz, Vice-President of the European Parliament (video message)

Ms. Dariia Zarivna, Operational Director of the Bring Kids Back UA Initiative

Mr. Nathaniel Raymond, Executive Director of the Humanitarian Research Lab at Yale University

Lady Helena Kennedy, co-chair of the Bring Kids Back Task Force and Director of the International Bar Association's Human Rights Institute (IBAHRI), ONLINE

Ms. Iryna Tuliakova, Head of Coordination Centre for Family Upbringing and Child Care in Ukraine, ONLINE

Future needs of returned children, their rehabilitation and reintegration

Moderated by: Ms. Kasia Madera (Journalist, BBC world news presenter)

Ms. Thórdís Kolbrún Reykjafjörð Gylfadóttir, Special Envoy of the Council of Europe Secretary General on the situation of children of Ukraine

Ms. Elina Pekkarinen, Ombudsman for Children (Finland), Chairperson of ENOC

Ms. Oleksandra Matviichuk (Centre for Civil Liberties), Nobel Peace Prize 2022, ONLINE

Ms. Mariam Lambert, CEO/Co-Founder/ Emile Foundation

Discussion

Closing remarks by the Chairs of the Parliamentary Network on the situation of the children of Ukraine, Ms. Olena Khomenko and Ms. Miapetra Kumpula-Natri

Finlands delegation i Europarådet
FIN-00102 Riksdagen
tfn +358 9 4321
www.riksdagen.fi
fornamn.efternamn@riksdagen.fi

Europarådets parlamentariska församling
Parliamentary Assembly of the Council of Europe
F-67075 Strasbourg
pace.coe.int/en
www.coe.int

EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

